

Apostolien Teot

1-2 Hyvä Jumalaa rakastava ystäväni*

Kerroin sinulle ensimmäisessä kirjeessäni†, miten Jeesus eli ja opetti. Ennen taivaaseen paluutaan hän antoi lähimmille miehilleen Pyhäältä Hengeltä saamansa ohjeet.

3 Kuolemansa jälkeisten neljäkymmenen päivän aikana hän näyttäytyi heille useita kertoja ja osoitti eri tavoin todellakin olevansa itse ilmielävänä heidän edessään. Tällöin hän kertoi heille myös Jumalan valtakunnasta.

Jeesus palaa taivaaseen

4 Erään tapaamisen yhteydessä Jeesus käski oppilaidensa pysyä Jerusalemissa siihen asti, kunnes saisivat Isän lupaaman Pyhän Hengen. Jeesus oli keskustellut tästä aikaisemminkin heidän kanssaan.

5 Hän muistutti heitä: »Johannes kastoi vedellä‡, mutta muutaman päivän kuluttua teidät kastetaan Pyhällä Hengellä§.»

6 Toisella kertaa oppilaat kysyivät häneltä: »Herra, aiotko nyt vapauttaa Israelin Rooman vallasta ja tehdä meistä itsenäisen kansan?»

7 Hän vastasi: »Isä hoitaa sellaiset asiat, eikä teidän tarvitse tietää päivämääriä.

* **1:1-2** Tai: »Hyvä Teofilus». Nimi merkitsee »Jumalaa rakastava ihminen». † **1:1-2** Tarkoittaa Luukkaan evankeliumia.

‡ **1:5** Tai: »vedessä». § **1:5** Tai: »Pyhässä Hengessä».

8 Mutta kun Pyhä Henki tulee teihin, saatte voiman julistaa minun kuolemani ja ylösnousemustani* ensin Jerusalemissa, koko Juudeassa, Samariassa ja sitten kaikkialla maailmassa.»

9 Kun hän oli sen sanonut, hänet otettiin oppilaiden silmien edestä taivaaseen, ja pilvi peitti hänet.

10 He jäivät tuijottamaan hänen jälkeensä nähdäkseen hänestä vielä edes vilauksen. Yhtäkkiä heidän edessään seisoivat kaksi valkopukuista miestä, jotka sanoivat:

11 »Galilean miehet, miksi seisotte siinä ja katselette taivaalle? Jeesus on mennyt taivaaseen, mutta hän tulee sieltä kerran samalla tavalla takaisin.»

12 Tämä tapahtui Öljymäellä, runsaan kilometrin päässä Jerusalemissa. Oppilaat palasivat sieltä kaupunkiin.

13-14 He rukoilivat usein erään talon yläkerrassa, johon olivat majoittuneet. Kokouksiin osallistuivat Pietari, Johannes, Jaakob, Andreas, Filippus, Tuomas, Bartolomeus, Matteus, Alfeuksen poika Jaakob, vapautusliikkeen mies Simon, Jaakobin poika Juudas sekä Jeesuksen veljet. Läsä oli myös joitakin naisia, muiden muassa Jeesuksen äiti, Maria.

15 Kun yhdessäoloa oli jatkunut monta päivää, oli kerran koolla sata kaksikymmentä henkeä. Silloin Pietari nousi puhumaan heille:

* 1:8 Sisältyy ajatukseen.

16 »Hyvät ystävät, oli välttämätöntä, että Juudasta koskeneet Raamatun sanat toteutuivat. Pyhä Henki paljasti jo kauan sitten Kuningas Daavidin välityksellä, että Juudas pettäisi Jeesuksen ja opastaisi kiinniottajat tämän luokse.

17 Juudas oli valittu apostoliksi niin kuin mekin.

18 Hän osti pellon niillä rahoilla, jotka sai petoksestaan. Siellä hän kaatui suin päin maahan ja loukkaantui niin, että hänen sisälmyksensä pursuivat ulos.

19 Jerusalemlaiset kuulivat pian uutisen hänen kuolemastaan ja alkoivat nimittää paikkaa Veripelloksi.

20 Psalmeissaanhan kuningas Daavid sanoo: 'Tulkoon hänen kotinsa asumattomaksi'† ja 'annettakoon hänen paikkansa jollekin toiselle'‡.

21-22 Meidän on nyt valittava Juudaksen tilalle joku toinen todistamaan Jeesuksen ylösnousemuksesta. Tehtävään tarvitaan mies, joka on ollut mukanamme koko Jeesuksen julkisen toiminnan ajan – siitä päivästä, jona Johannes hänet kastoi, siihen päivään, jona hänet otettiin luotamme takaisin taivaaseen.»

23 Ehdolle asetettiin kaksi miestä: Joosef, jota sanottiin Justukseksi tai Barsabbaaksi, ja Mattias.

24-25 Sitten rukoiltiin yhdessä, että valinta osuisi oikeaan mieheen: »Herra, sinä tunnet jokaisen sydämen. Näytä meille, kumman näistä miehistä olet valinnut apostoliksi

† 1:20 Ps. 69:25. ‡ 1:20 Ps. 109:8.

Juudaksen tilalle, joka pettäjänä joutui omaan paikkaansa.»

²⁶ Arvan perusteella valittiin Mattias kahdenneksitoista apostoliksi.

2

Helluntai

¹ Nyt oli kulunut seitsemän viikkoa* Jeesuksen kuolemasta ja ylösnousemuksesta, ja tuli helluntaipäivä†. Kun Jeesukseen uskovat olivat kokoontuneet yhteen,

² he kuuluivat äkkiä yläpuoleltaan kuin kovan tuulen huminaa. Humina täytti koko talon,

³ ja näytti siltä, kuin tulenliekkejä olisi laskeutunut heidän jokaisen päälle.

⁴ Kaikki täytyivät Pyhällä Hengellä ja alkoivat puhua kielillä, joita eivät ennestään osanneet‡. Pyhä Henki antoi heille tällaisen kyvyn.

⁵ Jerusalemiin oli tullut Jumalaa kunnioittavia juutalaisia joka puolelta maailmaa.

⁶ Kun ihmiset kuuluivat oudon huminan, he lähtivät juoksemaan taloa kohti nähdäkseen, mitä siellä tapahtui. He hämmästyivät, kun kuuluivat Jeesuksen oppilaiden puhuvan heidän omaa äidinkieltään.

⁷ »Miten tämä on mahdollista?» he ihmettelivät. »Nämähän ovat kaikki galilealaisia,

⁸ ja kuitenkin kuulemme heidän puhuvan niiden maiden kieliä, joista olemme kotoisin!

* **2:1** Sisältyy ajatukseen. Ks. 3 Moos. 23:16. † **2:1** Tätä vuotuista juhlaa vietettiin 50 päivää pääsiäisjuhlien jälkeen.

‡ **2:4** Sananmukaisesti: »muilla kielillä».

9 Olemme Partiasta, Meediasta ja Eelamista, Mesopotamiasta, Juudeasta ja Kappadokiasta, Pontoksesta ja Vähästä-Aasiasta,

10 Frygiasta ja Pamfyliasta, Egyptistä ja Libyan kyreneläiseltä alueelta. Jotkut juutalaiset tai uskoomme kääntyneet ovat tulleet käymään täällä Roomasta asti,

11 toiset ovat kreetalaisia tai arabialaisia. Kaikki me kuulemme noiden miesten kertovan omalla kielellämme Jumalan suurista ihmeistä!»

12 He kuuntelivat hämmästyneinä ja kyselivät toisiltaan: »Mitä tämä oikein on?»

13 Mutta jotkut naureskelivat: »Humalassa he vain ovat!»

14 Silloin Pietari ja muut apostolit astuivat esiin, ja Pietari huusi väkijoukolle: »Kuulkaa, hyvät vieraat ja jerusalemilaiset!

15 Luulette, että nämä ihmiset ovat humalassa, mutta se ei ole totta. Nythän on aamu, kello on vasta yhdeksän.

16 Profeetta Joel ennusti tänänaamuisen tapahtuman jo satoja vuosia sitten:

17 'Viimeisinä päivinä annan Pyhän Henkeni ihmiskunnalle', Jumala sanoo. 'Silloin poikanne ja tyttärenne ennustavat, nuoret miehet saavat näkyjä ja vanhat miehet näkevät unia.

18 Kaikkiin palvelijoihini, sekä miehiin että naisiin, tulee Pyhä Henki, ja he profetoivat.

19 Annan näkyä avaruudessa ja maassa outoja merkkejä: verta, tulta ja savupilviä.

20 Aurinko muuttuu mustaksi ja kuu verenpunaiseksi, ennen kuin suuri Herran päivä tulee.

21 Mutta jokainen, joka pyytää apua Herralta, pelastuu.’

22 Kuulkaa, Israelin miehet! Jumala on julkisesti osoittanut hyväksyvänsä Jeesus Nasaretilaisen antamalla hänelle vallan tehdä suuria ihmeitä, niin kuin tiedätte.

23 Jumala myös toteutti suunnitelmansa loppuun asti: hän salli teidän teloittaa Jeesuksen Rooman viranomaisien[§] avulla.

24 Sitten Jumalan vapautti hänet kuoleman kauhuista ja herätti eloon, sillä eihän kuolema voinut pitää sellaista miestä otteessaan.

25 Kuningas Daavid viittasi juuri Jeesukseen sanoessaan:

’Tiedän, että Herra on aina kanssani. Hän auttaa minua. Jumalan suunnaton voima on tukenani.

26 Ei ihme, että sydämeni on iloa täynnä ja kieleni ylistää häntä! Tiedän, että minun käy kuollessani hyvin.

27 Sinä et anna sieluni mennä kadotukseen etkä pyhän Poikasi ruumiin maatua.

28 Annat minun palata elämään ja elää lähelläsi täynnä iloa.’

29 Ajatelkaa, rakkaat veljet! Daavid ei tarkoittanut näillä sanoilla itseään, sillä hän kuoli ja hänen hautansa tunnetaan yhä.

30 Mutta hän oli profeetta ja tiesi, että Jumala oli vannonut Messiaan* olevan hänen oma jälkeläisensä ja istuvan hänen valtaistuimellaan.

§ 2:23 Sananmukaisesti: »miehiä, jotka eivät tunteneet Jumalan lakia». Ks. Room. 2:12. * 2:30 Sisältyy ajatukseen 31, jakeen mukaan.

³¹ Hän näki tulevaisuuteen ja sanoi, ettei Messiaan sielu jäisi tuonelaan eikä ruumis maatuisi, vaan että hän heräisi kuolleista.

³² Daavid puhui Jeesuksesta, ja me kaikki voimme todistaa, että Jeesus nousi kuolleista.

³³ Nyt hän istuu kunniapaikalla taivaassa Jumalan luona. Isä on lähettänyt lupaamansa Pyhän Hengen, jonka nyt näette ja kuulette toimivan.

³⁴ Daavid ei puhunut itsestään, sillä ei hän ole noussut taivaaseen. Sen sijaan hän kirjoittaa: 'Jumala puhui Messiaalle, Herralleni, ja pyysi häntä istumaan viereensä kunniapaikalle

³⁵ odottamaan, kunnes kukistaisi hänen vihollisensa täydellisesti.'

³⁶ Tulkoon siis jokaiselle israelilaiselle selväksi, että Jumala on tehnyt Herran ja Messiaan tästä Jeesuksesta, jonka te teloititte ristillä.»

³⁷ Pietarin puhe kosketti kuulijoita syvästi, ja he kysyivät häneltä ja muilta apostoleilta: »Kuulkaa, hyvät veljet, mitä meidän oikein pitäisi tehdä?»

³⁸ Pietari vastasi: »Jokaisen teistä on käännyttävä synnistä, palattava Jumalan luo ja otettava kaste Jeesuksen nimeen. Jumala antaa teille syntinne anteeksi ja lahjoittaa teille Pyhän Hengen.

³⁹ Kristushan lupasi tämän lahjan kaikille teille, teidän lapsillenne ja eri maissa asuville ihmisille, jotka Jumala kutsuu.»

⁴⁰ Pietari kertoi vielä paljon muutakin Jeesuksesta ja kehotti vakavasti: »Antakaa pelastaa itsenne tämän pahan ajan keskeltä.»

⁴¹ Ne, jotka uskoivat Pietarin puheen, kastettiin; heitä oli noin kolmetuhatta.

⁴² He osallistuivat sitten muiden uskovien kanssa säännöllisesti apostolien antamaan opetukseen, yhteisiin aterioihin, joilla murrettiin leipää[†], sekä rukoushetkiin.

⁴³ Kunnioituksen ja pelonsekaisin tuntein ihmiset seurasivat apostolien ihmetekojä.

⁴⁴ Jeesukseen uskovat olivat yhdessä ja jakoiivat keskenään omaisuutensa.

⁴⁵ He myivät maatilansa, ja yhteisistä varoista kukin sai mitä tarvitsi.

⁴⁶ He kokoontuivat joka päivä säännöllisesti temppeliin jumalanpalvelukseen, mursivat leipää kodeissa pieninä ryhminä ja nauttivat yhteiset ateriansa iloisina ja kiitollisina.

⁴⁷ Koko kaupunki piti heistä, ja joka päivä Jumala lisäsi uusia pelastuneita heidän joukkoonsa.

3

Liikuntakyvytön saa terveytensä

¹ Eräänä iltapäivänä Pietari ja Johannes olivat menossa temppeliin kello kolmen rukoushetkeen.

² Kadulla kannettiin juuri silloin miestä, joka oli syntymästään asti ollut liikuntakyvytön. Hänet laskettiin – niin kuin aina – Kauniin portin luo kerjäämään.

[†] **2:42** Nykyinen ehtoollisenvietto.

³ Pietarin ja Johanneksen kulkiessa ohii hän pyysi rahaa näiltäkin.

⁴ He katsoivat miestä tarkasti, ja Pietari sanoi sitten: »Katso tänne!»

⁵ Miehen silmät seurasivat heidän jokaista liikettään: hän odotti saavansa jotain.

⁶ Mutta Pietari sanoi: »Rahaa meillä ei ole, mutta minä annan sinulle jotakin muuta! Nasaretin Jeesuksen nimessä: nouse!»

⁷⁻⁸ Pietari tarttui miehen käteen ja auttoi hänet pystyyn. Silloin miehen jalat vahvistuivat, ja hän rupesi hetken seisottuaan kävelemään. Hän meni Pietarin ja Johanneksen mukana tempelialueelle ja hyppeli kuin lapsi kulkiessaan.

⁹ Ihmiset hämmästyivät,

¹⁰ kun heille selvisi, että tuo Jumalaa kiittävä mies oli sama kerjäläinen, jonka he olivat nähneet istuvan liikuntakyvyttömänä Kauniin portin luona.

¹¹ He ryntäsivät Salomon pylväikköön, jossa mies pysytteli tiiviisti Pietarin ja Johanneksen kintereillä. Ihmisjoukko jäi pylväikköön ihmettelemään tapahtunutta.

¹² Pietari käytti tilaisuutta hyväkseen ja piti puheen: »Hyvät israelilaiset, miksi olette niin yllättyneitä ja tuijotatte meitä ihmeissänne, niin kuin olisimme omalla voimallamme saaneet tämän miehen kävelemään?»

¹³ Aabrahamin, Iisakin, Jaakobin ja kaikkien esi-isiemme Jumala sen teki palvelijansa Jeesuksen kunniaksi. Te hylkäsitte Jeesuksen, vaikka Pilatus oli päättänyt vapauttaa hänet.

14 Tahdoitte mielummin päästää vapaaksi murhaajan* kuin Jeesuksen, joka oli syytön ja pyhä.

15 Teloititte elämän antajan, mutta Jumala herätti hänet kuolleista. Johannes ja minä voimme todistaa sen, sillä näimme omin silmin Jeesuksen elävänä teloituksen jälkeen.

16 Tiedätte, että tämä edessänne seisova mies oli aikaisemmin täysin liikuntakyvytön. Jumala on antanut meille uskon Jeesukseen, ja Jeesuksen nimi on nyt parantanut hänet täydellisesti.

17 Hyvät ystävät, ymmärrän kyllä, että te ja johtajanne ette tienneet, mitä teitte, kun murhasitte Jeesuksen.

18 Samalla Jumala toteutti sen, minkä oli edeltäpäin profeettojensa välityksellä ilmoittanut: että Messias joutuisi kärsimään.

19 Nyt teillä on tilaisuus muuttaa asenteenne Jumalaa kohtaan. Palatkaa hänen luokseen, niin hän ottaa syntinne pois, antaa teille uuden elämän

20 ja lähettää Jeesuksen, Messiaanne, takaisin luoksenne.

21-22 Hän on nyt taivaassa siihen asti kunnes Jumala toteuttaa kaiken, mitä on aikojen kuluessa luvannut profeettojensa välityksellä. Esimerkiksi Mooses sanoi: 'Jumala herättää joukostanne profeetan, joka muistuttaa minua†. Kuunnelkaa tarkasti, mitä hän puhuu teille.

* **3:14** Viittaus Barabbaaseen, ks. Matt. 27:21. † **3:21-22** Sananmukaisesti: »joka on minun kaltaiseni».

²³ Jokainen, joka kieltäytyy kuuntelemasta, joutuu tuhon omaksi.[‡]

²⁴ Samuelista alkaen ovat kaikki profeetat puhuneet myös tämänhetkisistä tapahtumista.

²⁵ Te olette noiden profeettojen jälkeläisiä, ja teitäkin koskee Jumalan lupaus: hänhan lupasi Aabrahamille siunata koko maailmaa juutalaisen Kristuksen välityksellä[§].

²⁶ Herätettyään Poikansa Kristuksen kuolleista Jumala lähetti hänet ensin teidän israelilaisten luo. Hän siunaa teitä antamalla teille voiman luopua pahuudestanne.»

4

Pietari ja Johannes pidätetään

¹ Kun Pietari ja Johannes olivat puhumassa ihmisille, tulivat ylipapit, tempppelin poliisipäällikkö ja muutamat saddukeukset* heidän luokseen

² raivoissaan siitä, että Pietari ja Johannes väittivät Jeesuksen nousseen haudasta.

³ Apostolit pidätettiin ja vietiin yöksi vankilaan, sillä oli jo ilta.

⁴ Monet, jotka kuuluivat heidän puheensa, uskoivat siihen. Kaiken kaikkiaan uskovien määrä kohosi nyt jo noin viiteentuhanteen mieheen.

[‡] **3:23** Sananmukaisesti: »hävitetään kansasta». **§ 3:25** Sananmukaisesti: »sinun siemenessäsi siunataan kaikki maan sukukunnat». * **4:1** Saddukeukset olivat juutalainen uskonnollisesti vanhoillinen puolue, jonka jäsenet eivät uskoneet ylösnousemukseen.

⁵ Seuraavana päivänä Jerusalemissa sattui olemaan suuren neuvoston kokous.

⁶ Mukana olivat ylipappi Hannas sekä Kaifas, Johannes, Aleksander ja muita Hannaan sukulaisia.

⁷ Apostolit tuotiin heidän eteensä.

»Millä voimalla tai valtuuksilla te miehen paransitte?» juutalaisten johtajat kysyvät.

⁸ Pietari vastasi Pyhän Hengen valtaamana: »Arvoisat kansanjohtajat!

⁹⁻¹⁰ Jos tarkoittatte sitä hyvää tekoa, jonka teimme sairaalle, niin haluan selvästi sanoa teille ja kaikille israelilaisille, että paransimme hänet Jeesus Nasaretilaisen nimessä ja hänen voimallaan. Hän on Messias, jonka te ristiinnaulitsitte, mutta jonka Jumala herätti kuolleista. Hänen vaikutuksestaan tämä sairas mies seisoo edessänne terveenä.

¹¹ Raamattu tarkoittaa juuri Jeesusta puhuesaan 'rakentajien hylkäämästä kivistä, josta tuli peruskivi'.

¹² Kukaan muu ei voi pelastaa ihmistä kuin hän. Koko maailmassa on hänen nimensä ainoa, joka voi meidät pelastaa.»

¹³ Kun neuvoston jäsenet näkivät Pietarin ja Johanneksen rohkeuden, he ihmettelivät sitä vaikutusta, joka Jeesuksella oli ollut heihin – olivathan he selvästikin koulua käymättömiä kansanmiehiä.

¹⁴ Sairaahan paranemisesta ei ollut epäilystäkään, sillä hän seisoikin kuulusteltavien vieressä.

15 Heidän käskettiin poistua kokoussalista siksi aikaa, kun neuvosto käsitteli heidän asiansa.

16 »Miten meidän pitäisi suhtautua näihin miehiin?» neuvoston jäsenet pohtivat. »He ovat kieltämättä tehneet suuren ihmeteen, ja sen tietää jokainen jerusalemilainen.

17 Mutta ehkä voimme estää heidän sanomansa leviämisen. Uhkaamme heitä ankarimmalla mahdollisella rangaistuksella, jos he eivät pysy hiljaa.»

18 He kutsuivat miehet sisään ja kielsivät heitä enää puhumasta Jeesuksesta.

19 Silloin Pietari ja Johannes sanoivat: »Ajatelkaa itse: tahtooko Jumala, että tottelemme teitä emmekä häntä?

20 Emme me voi olla hiljaa kaiken sen jälkeen, mitä olemme nähneet Jeesuksen tekävän ja kuulleet hänen puhuvan.»

21 Neuvoston jäsenet uhkailivat apostoleja, mutta päästivät heidät lopulta vapaaksi. Heitä ei uskallettu tuomita, sillä kaikki kiittivät Jumalaa heidän tekemästään suuresta ihmeestä:

22 parantunut mies oli ollut liikuntakyvytön yli neljäkymmentä vuotta.

23 Päästyään vapaaksi Pietari ja Johannes menivät muiden Jeesuksen oppilaiden luo ja kertoivat, mitä johtomiehet olivat heille sanoneet.

Seurakunta rukoilee ja kiittää Jumalaa

24 Kaikki Jeesukseen uskovat alkoivat yhdessä rukoilla: »Herra, sinä loit taivaan, maan ja meren ja kaiken, mitä niissä on.

25-26 Kauan sitten esi-isämme, kuningas Daavid, joka oli palvelijasi, sai sinulta Pyhän Hengen välityksellä viestin: 'Miksi pakanat vastustavat Herraa ja mielettömät kansat punovat juonia kaikkivaltiasta Jumalaa vastaan? Maailman kuninkaat liittoutuvat Messiasta vastaan!'

27 Kuningas Herodes, maaherra Pontius Pilatus, kaikki roomalaiset ja jopa israelilaiset ovat nyt liittoutuneet tässä kaupungissa Jeesusta, sinun omaa Poikaasi, pyhää palvelijaasi, vastaan.

28 He toteuttavat kaiken, minkä olet etukäteen päättänyt antaa heidän tehdä.

29 Sinä, Herra, olet kuullut heidän uhkauksensa. Anna palvelijoillesi paljon rohkeutta, kun he puhuvat.

30 Paranna voimallasi sairaita ja tee ihmeitä pyhän Poikasi Jeesuksen nimessä.»

31 Kun he olivat rukoilleet, rakennus, jossa he olivat koolla, tärisi. He tulivat kaikki täyteen Pyhää Henkeä ja puhuivat rohkeasti Jumalan sanaa.

Erilaista suhtautumista rahaan

32 Uskovat tunsivat syvää yhteenkuuluvuutta ja jakoivat auliisti keskenään kaiken mitä omistivat.

33 Apostolit todistivat voimakkaasti, että Jeesus oli herännyt kuolleista, ja uskovat kokivat suurta Jumalan rakkautta.†

34-35 Kukaan ei kärsinyt puutetta, sillä ne, jotka omistivat maatiloja tai taloja, myivät

† 4:33 Sananmukaisesti: »heillä oli suuri armo».

omaisuutensa ja toivat rahat apostoleille. Nämä jakoivat kaikille sen mukaan kuin kukin tarvitsi.

³⁶ Näin teki muun muassa kyproslainen Joosef, Leevin jälkeläinen, jota apostolit sanoivat myös Barnabaaksi tai Kehottajaksi.

³⁷ Hän myi peltonsa ja toi rahat apostoleille edelleen jaettaviksi.

5

¹ Myös eräs Ananias-niminen mies ja hänen vaimonsa Safiira myivät maatilansa.

² Ananias toi apostoleille kuitenkin vain osan rahoista mutta sanoi, että siinä oli kaikki.

³ Pietari vastasi hänelle: »Ananias, saatana hallitsee nyt sydäntäsi. Valehtelit Pyhälle Hengelle kun sanoit, että tämä on koko hinta.

⁴ Olit vapaa myymään tilan, jos halusit, ja kaupan jälkeenkin rahat olivat yhä sinun ja sait tehdä niillä mitä halusit. Mutta miksi valehtelit? Et rikkonut meitä, vaan Jumalaa vastaan.»

⁵ Kuultuaan tämän Ananias kaatui kuolleen lattialle. Kaikki säikähtivät.

⁶ Nuoret miehet kantoivat pois hänen ruumiinsa ja hautasivat hänet.

⁷ Kolme tuntia myöhemmin hänen vaimonsa Safiira tuli paikalle tietämättä tapahtuneesta.

⁸ Pietari kysyi häneltä: »Tämäkö on hinta, jonka saitte maatilastanne?»

Hän vastasi myöntävästi.

⁹ Silloin Pietari sanoi: »Kuinka teille tuli mieleenkään ruveta tällä tavoin kiusaamaan Herran Henkeä? Ne, jotka hautasivat miehesi, ovat jo oven takana, ja he kantavat sinutkin pois.»

¹⁰ Silloin Safiira kaatui kuolleena lattialle. Kun nuoret miehet näkivät hänet siinä sisään tullessaan, he veivät hänet ja hautasivat Ananiaan viereen.

¹¹ Kauhu valtasi koko seurakunnan ja kaikki, jotka kuuluivat tapahtuneesta.

¹² Apostolit tekivät monia ihmeitä. He kokoonoutuivat säännöllisesti uskovien kanssa temppelealueelle Salomon pylväikköön.

¹³ Muut eivät uskaltaneet liittyä heihin, mutta kansa antoi heille suuren arvon.

¹⁴ Sekä miehiä että naisia liittyi joukoittain uskoviin.

¹⁵ Kaduille kannettiin sairaita vuoteilla ja paareilla; sairaat toivoivat, että edes Pietarin varjo osuisi johonkin heistä hänen kulkiessaan ohi.

¹⁶ Jerusalemin naapurikaupungeista tuotiin sairaita ja pahojen henkien valtaamia ihmisiä, ja kaikki paranivat.

Apostolit joutuvat vankilaan

¹⁷ Ylipappi sekä hänen kannattajansa, jotka kuuluivat saddukeusten puolueeseen, tulivat kaateellisiksi.

¹⁸ He pidättivät apostolit ja sulkiivat heidät vankilaan.

¹⁹ Yöllä Herran enkeli avasi kuitenkin vankilan portit ja opasti heidät ulos. Enkeli rohkaisi:

²⁰ »Menkää temppeliin ja puhukaa uudesta elämästä!»

²¹ He menivät temppeliin jo aikaisin aamulla ja alkoivat heti puhua ihmisille. Vähän myöhemmin* ylipappi tuli seurueineen temp-

* 5:21 Sisältyy ajatukseen.

peliiin ja kutsui hallitusmiehet koolle suuren neuvoston istuntoon. Apostoleja lähdettiin hakemaan neuvoston eteen.

²² Mutta poliisit palasivat vankilasta tyhjin toimin ja kertoivat:

²³ »Vankilan ovet olivat lukossa ja vartijat seisoivat ulkopuolella, mutta kun avasimme portit, sisällä ei ollutkaan ketään!»

²⁴ Kun poliisipäällikkö[†] ja ylipapit kuulivat tämän, he tulivat aivan neuvottomiksi. Mitä vielä tapahtuisi ja mihin tämä kaikki lopulta johtaisi?

²⁵ Sitten joku tuli kertomaan, että vangitut miehet saarnasivat paraikaa temppelissä.

²⁶⁻²⁷ Poliisipäällikkö meni miehineen vangitsemaan heidät. Poliisit eivät käyttäneet väkivaltaa, sillä he pelkäsivät, että kansa kävisi heidän kimppuunsa. Vangit tuotiin neuvoston eteen.

²⁸ Ylipappi huomautti: »Mehän kielsimme teitä enää puhumasta Jeesuksesta. Kuitenkin te olette levittäneet oppianne ympäri kaupunkia ja yritätte vierittää syyn sen miehen kuolemasta meidän niskoillemme.»

²⁹ Pietari ja muut apostolit vastasivat: »Meidän on toteltava Jumalaa enemmän kuin ihmisiä.

³⁰ Esi-isiemme Jumala on herättänyt kuolleista Jeesuksen, jonka te tapoitte ristiinnaulitsemalla.

³¹ Suunnattomalla voimallaan Jumala teki hänestä Kuninkaan ja Vapahtajan. Nyt is-

[†] 5:24 Sananmukaisesti: »temppelin vartioston päällikkö».

raelilaisilla on mahdollisuus katua ja saada syntinsä anteeksi.

³² Me voimme osoittaa tämän kaiken todeksi, samoin Pyhä Henki, jonka Jumala antaa häntä totteleville.»

³³ Tämä raivostutti johtomiehiä, ja he päättivät tappa apostolit.

³⁴ Mutta Gamaliel-niminen fariseusten puolueen jäsen, joka oli uskonnollisen lain erikoistuntija ja kansan arvostama mies, nousi puhumaan. Hän pyysi, että apostolit vietäisiin vähäksi aikaa salin ulkopuolelle.

³⁵ Sitten hän sanoi muille neuvoston jäsenille: »Älkää tehkö mitään hätiköityä.

³⁶ Muistatteko vielä Teudaan, joka joitakin aikoja sitten yritti väittää olevansa jokin suurmies? Nelisensataa ihmistä uskoi häntä, mutta hänet tapettiin ja hänen seuraajansa hajotettiin.

³⁷ Siihen aikaan, kun suoritettiin henkikirjoitusta, houkutteli galilealainen Juudas ihmisiä kannattajikseen. Myös hän kuoli, ja häneen liittyneiden joukko hajotettiin.

³⁸ Ehdotan, että jätätte nyt nämä miehet rauhaan. Jos he puhuvat omiaan, he eivät pääse pitkällekkään.

³⁹ Mutta jos heidän puheensa ja tekonsa ovat Jumalan vaikuttamia, niin te ette voi heitä pysäyttää, vaan huomaatte vielä sotivanne itse Jumalaa vastaan.»

⁴⁰ Suuri neuvosto hyväksyi hänen ehdotuksensa. Apostolit pyydettiin sisään, heidät ruoskittiin ja heitä kiellettiin enää

puhumasta Jeesuksesta, mutta sitten heidän annettiin mennä.

⁴¹ He poistuivat oikeussalista iloisina siitä, että Jumala oli pitänyt heitä kyllin arvokkaina kärsimään häpeää Jeesuksen nimen tähden.

⁴² He julistivat yhä joka päivä temppelissä ja kaupungilla‡, että Jeesus oli Messias.

6

¹ Näihin aikoihin, kun uskovien joukko kasvoi nopeasti, heidän keskuudessaan alkoi ilmetä tyytymättömyyttä. Kreikkaa puhuvat valittivat, että heidän leskensä eivät saaneet päivittäisessä jaossa yhtä paljon ruokaa kuin ne lesket, jotka puhuivat hepreaa.

² Apostolit kutsuivat kaikki uskovat koolle.

»Meidän pitäisi puhua ihmisille Jumalan sanaa eikä tuhлата aikaamme ruuanjakelun järjestämiseen», he sanoivat.

³ »Valitkaa te, hyvät veljet, joukostanne seitsemän miestä, jotka ovat Pyhän Hengen täyttämiä, osaavat tehdä tällaista työtä ja nauttivat yleistä luottamusta. Annamme heille tehtäväksi ruuan jakamisen,

⁴ niin että voimme itse keskittyä rukoukseen, hyvän uutisen levittämiseen ja ihmisten opettamiseen.»

⁵ Kaikki hyväksyivät ehdotuksen. Tehtävään valittiin Stefanus, joka oli täynnä uskoa ja Pyhää Henkeä, Filippus, Prokorus, Nikanor, Timon, Parmenas ja antiokialainen Nikolaus, joka oli

‡ 5:42 Sananmukaisesti: »kodeissa»; ehkä ovelta ovelle tai omissa kokoontumistiloissa.

ensin kääntynyt pakanuudesta juutalaisuuteen ja tullut sitten kristityksi.

⁶ Heidät siunattiin tähän tehtävään: rukoiltuaan apostolit panivat kätensä heidän päälleen.

⁷ Yhä useammat ihmiset saivat kuulla hyvän uutisen Jeesuksesta, ja uskovien joukko kasvoi valtavasti Jerusalemissa. Monista juutalaisista papeistakin tuli kristittyjä.

⁸ Stefanus, joka oli täynnä uskoa* ja Pyhän Hengen voimaa, teki kaupunkilaisten keskuudessa suuria ihmeitä.

⁹ Eräänä päivänä alkoivat jotkut »vapauteuiksi»[†] nimitetyt kreikkaa puhuvat juutalaiset väitellä hänen kanssaan, ja heihin liittyi pian Kyrenestä, Aleksandriasta, Kilikiasta ja Vähästä-Aasiasta tulleita juutalaisia.

¹⁰ Mutta kukaan ei pystynyt kumoamaan Stefanuksen sanoja, sillä hänessä vaikuttivat Pyhän Hengen viisaus ja voima.

¹¹ Silloin he haalivat kokoon muutamia miehiä, jotka väittivät muka kuulleensa Stefanuksen pilkkaavan Moosesta ja jopa Jumalaa.

Stefanus pidätetään

¹² Tämä syytös sai kansanjoukon raivoihinsa. Juutalaisten johtajat[‡] pidättivät Stefanuksen ja toivat hänet suuren neuvoston eteen.

* **6:8** Sananmukaisesti: »armo ja voimaa», ks. 5, jaetta.

† **6:9** Mahdollisesti kysymyksessä ovat aikoinaan sotavankeina Roomaan kuljetetut juutalaiset, jotka myöhemmin vapautettiin, ja heidän jälkeläisensä. ‡ **6:12** Sananmukaisesti: »kansan vanhimmat ja kirjanoppineet».

13 Todistajat valehtelivat taas, että hän puhui jatkuvasti temppeliä ja Mooseksen lakia vastaan.

14 He selittivät: »Olemme kuulleet hänen väittävän, että tuo nasaretilainen Jeesus hävittää temppelin ja kumoaa Mooseksen lain.»

15 Neuvoston jäsenten huomio kiinnittyi Stefanuksen kasvoihin: ne loistivat kuin enkelin kasvot.

7

1 Ylipappi kysyi Stefanukselta: »Onko syyte oikea?»

2-3 Stefanus alkoi selittää: »Jumala ilmestyi Mesopotamiassa* esi-isällemme Aabrahamille ja käski hänen jättää hyvästit sukulaisilleen ja muuttaa synnyinmaastaan Jumalan osoittamaan maahan.

4 Hän lähtikin kaldealaisten maasta ja asettui asumaan Harraniin†. Kun hänen isänsä oli kuollut, Jumala johdatti hänet tänne Israeliin,

5 mutta ei antanut hänelle omaksi yhtään maata. Kuitenkin Jumala lupasi, että joskus koko maa olisi Aabrahamin jälkeläisten hallussa. Tämä oli silloin vielä lapseton.

6 Jumala ilmoitti Aabrahamille myös, että hänen jälkeläisensä joutuisivat lähtemään maasta ja elämään vieraassa maassa orjina neljäsataa vuotta.

7 Jumala sanoi: 'Minä rankaisen sitä kansaa, jonka orjiksi he joutuvat, ja oma kansani saa palata Israeliin ja palvella minua siellä.'

* 7:2-3 Nykyisen Irakin alueella. † 7:4 Kaupunki nykyisen Syyrian alueella.

⁸ Tällöin Jumala teki Aabrahamin kanssa liiton, jonka merkinä oli ympärileikkaus. Kun Aabrahamin poika Iisak syntyi, hänet ympärileikattiin kahdeksan päivän ikäisenä. Iisakista tuli Jaakobin isä, ja Jaakobin kaksitoista poikaa taas olivat juutalaisten kantaisät.

⁹ He olivat kateellisia Joosefille ja myivät hänet orjaksi Egyptiin, mutta Jumala oli hänen kanssaan

¹⁰ ja auttoi häntä selviytymään kaikista vaikeuksista. Hän pääsi Egyptin kuninkaan, faaraan, suosioon. Jumala antoi hänelle sellaisen viisauden, että faarao uskoi hänen hallintaansa koko Egyptin ja kaikki palatsinsa asiat.

¹¹ Egyptiin ja Kanaaniin tuli kova nälänhätä, josta esi-isämmekin joutuivat kärsimään.

¹² Jaakob sai kuulla, että Egyptissä vielä oli viljaa, ja lähetti poikansa sitä ostamaan.

¹³ Kun he olivat toista kertaa samalla asialla, Joosef paljasti heille henkilöllisyytensä. Heidät vietiin faaraan luo.

¹⁴ Joosef kutsui luokseen myös isänsä ja veljiensä perheet, kaikkiaan seitsemänkymmentäviisi henkeä.

¹⁵ Tällä tavoin Jaakob ja hänen sukunsa tulivat Egyptiin, missä sekä Jaakob että kantaisämme kuolivat.

¹⁶ Aabraham oli ostanut sukuhaudan Emmorin lapsilta Sikemistä. Heidät kaikki haudattiin sinne.

¹⁷⁻¹⁸ Jumala oli Aabrahamille luvannut vapauttaa hänen jälkeläisensä orjuudesta. Kun lupauksen täyttymisen aika lähestyi, juutalaisten

joukko oli kasvanut Egyptissä suureksi. Sitten maa sai uuden hallitsijan, jolle Joosefin muisto ei merkinnyt mitään.

¹⁹ Uusi kuningas punoi juonia kansaamme vastaan ja pakotti vanhemmat jättämään lapsensa heitteille, että nämä kuolisivat.

²⁰ Siihen aikaan syntyi Mooses – kaunis lapsi, jota Jumala rakasti. Vanhemmat piilottelivat poikaa kolme kuukautta,

²¹ ja kun heidän lopulta oli jätettävä hänet heitteille, faaraon tytär löysi hänet ja otti kasvatukseen.

²² Mooses sai parhaan mahdollisen kasvatuksen ja koulutuksen, niin että hän pystyi toimimaan muiden johtajana.‡

²³ Kerran – Mooses oli silloin nelikymmenvuotias – hänen mieleensä tuli lähteä tapaamaan oman kansansa jäseniä, israelilaisia.

²⁴ Hän näki erään egyptiläisen pahoinpitelevän israelilaista miestä. Silloin Mooses löi egyptiläisen kuoliaaksi.

²⁵ Hän oletti veljiensä tajuavan, että Jumala oli lähettänyt hänet heitä auttamaan, mutta eivät he sitä ymmärtäneet.

²⁶ Seuraavana päivänä Mooses meni taas israelilaisten luo. Nähdessään kahden miehen riitelevän hän yritti sovittaa: 'Teidän ei pitäisi tapella keskenänne, kun kuulutte samaan kansaan.'

²⁷ Se, joka oli tehnyt vääryyttä, sanoi Moosekselle, että tämän oli paras olla sekaantumatta

‡ 7:22 Sananmukaisesti: »oli voimallinen sanoissa ja teoissa».

heidän asioihinsa. 'Kuka sinulle on antanut luvan määrällä ja neuvoa meitä?' hän kysyi.

²⁸ 'Aiotko tappaa minutkin, niin kuin eilen sen egyptiläisen?'

²⁹ Silloin Mooses pakeni maasta. Hän asettui midianilaisten maahan, ja hänelle syntyi siellä kaksi poikaa.

³⁰ Neljäkymmentä vuotta myöhemmin enkeli ilmestyi hänelle palavassa pensaassa autiomaassa lähellä Siinain vuorta.

³¹ Nähdessään pansaan palavan Mooses juoksi ihmeissään tarkemmin katsomaan sitä, ja silloin hän kuuli Herran sanovan:

³² 'Minä olen esi-isiesi Aabrahamin, Iisakin ja Jaakobin Jumala.' Mooses vapisi pelosta eikä uskaltanut nostaa katsettaan.

³³ Herra sanoi: 'Riisu kenkäsi, sillä seisot pyhällä maalla.

³⁴ Olen nähnyt kansani ahdistuksen Egyptissä ja kuullut sen avunhuudot. Olen tullut vapauttamaan sen. Siksi lähetän sinut Egyptiin.'

³⁵ Näin Jumala lähetti sinne takaisin saman miehen, jonka hänen maanmiehensä aikaisemmin olivat torjuneet. Mooseksesta tuli heidän johtajansa ja pelastajansa, vaikka he olivat kysyneet: 'Kuka sinulle on antanut luvan määreillä ja neuvoa meitä?'

³⁶ Hän johti heidät pois Egyptistä ja teki monia ihmeitä Egyptissä, Punaisellamerellä ja autiomaassa neljäkymmentä vuotta kestäneen harhailun aikana.

³⁷ Mooses kertoi israelilaisille, että Jumala herättäisi kansan keskuudesta profeetan, joka olisi kuin hän.

³⁸ Autiomaassa hän toimi välittäjänä, kun enkeli antoi Israelin kansalle Jumalan lain. Mooses otti Siinain vuorella Jumalalta vastaan elävät sanat ja antoi ne meille.

³⁹ Mutta esi-isämme kyllästyivät Moosekseen ja halusivat takaisin Egyptiin.

⁴⁰ He pyysivät Aaronia tekemään epäjumalia, jotta he pääsisivät niiden avulla palaamaan. 'Mooses opasti meidät Egyptistä tänne, mutta nyt emme tiedä, miten hänen on käynyt', he sanoivat.

⁴¹ He tekivät itselleen epäjumalan, kultaisen vasikan, jolle uhrasivat tyytyväisinä aikaansaannokseensa.

⁴² Silloin Jumala jätti heidät palvomaan aurinkoa, kuuta ja tähtiä. Profeetta Aamoksen kirjassa Herra kysyy: 'Minulleko te uhrasitte autiomaassa noiden neljäkymmenen vuoden aikana, israelilaiset?'

⁴³ Ei, vaan teitä houkuttivat pakanajumalat ja heidän kuvansa. Kannoitte Molokin telttaa ja Refan-jumalan tähteä. Siksi lähetän teidät vankeuteen kauas Babylonin toiselle puolelle.'

⁴⁴ Esi-isillämme oli autiomaassa mukanaan siirrettävä temppeli, ilmestysmaja. Siinä säilytettiin kivitauluja, joihin kymmenen käskyä oli kirjoitettu. § Telttatemppeli oli tehty tarkasti niiden ohjeiden mukaan, jotka Mooses oli saanut enkeliltä.

⁴⁵ Vuosia myöhemmin ilmestysmaja tuotiin maahan, joka Joosuan johdolla vallattiin

§ 7:44 Sisältyy ajatukseen.

pakanakansoilta. Siellä sitä käytettiin Daavidin aikaan asti.

⁴⁶ Jumala siunasi runsaasti Daavidia. Tämä halusi rakentaa Jaakobin Jumalalle pysyvän temppelin,

⁴⁷ mutta Salomo sen lopulta rakennutti.

⁴⁸⁻⁴⁹ Jumala ei kuitenkaan asu ihmiskäsin rakennetuissa tempeleissä. Hän on sanonut profeetan välityksellä: 'Taivas on minun valtaistuimeni ja maa jalkajakkarani. Millaisen asumuksen te voisitte minulle rakentaa? Minäkö asuisin teidän rakennuksissanne?

⁵⁰ Minähän olen tehnyt sekä taivaan että maan!

⁵¹ Olette itsepäisiä ja sydämeltänne pakanoita! Aina vain te vastustatte Pyhää Henkeä niin kuin esi-isännekin.

⁵² Mainitkaa yksikin profeetta, jota he eivät olisi vainonneet. He tappoivat nekin, jotka ennustivat Messiaan tulon. Tämän Jumalan valitseman Messiaan te puolestanne petitte ja murhasitte.

⁵³ Te olette ehdoin tahdoin rikkoneet Jumalan lainkin, jonka saitte enkeleiltä.»

Stefanus kivitetään kuoliaaksi

⁵⁴ Stefanuksen puhuessa ja esittäessä syytöksiä kansan johtomiehet tulivat raivoihinsa.

⁵⁵ Mutta Pyhän Hengen täyttämänä Stefanus katsoi kiinteästi kohti taivasta. Hän näki Jumalan kirkkauden ja Jeesuksen seisomassa Jumalan oikealla puolella.

⁵⁶ Stefanus sanoi: »Nyt näen taivaat avoimena ja Jeesuksen, Messiaan*, seisovan Jumalan oikealla puolella.»

⁵⁷ Ympärillä olijat ryntäsivät hänen kimppuunsa, tukkivat korvansa ja huusivat niin että hänen äänensä hukkuu heidän huutoonsa.

⁵⁸ He raahasivat hänet kaupungin ulkopuolelle kivitettäväksi. Viralliset todistajat riisuiivat takkinsa Saulus-nimisen nuoren miehen jalkojen juureen.

⁵⁹ Kun tappavia kiviä alkoi sadella, Stefanus rukoili: »Herra Jeesus, ota minun henkeni.»

⁶⁰ Hän lysähti polvilleen ja huusi: »Herra, älä syytä heitä tästä synnistä.» Ja Stefanus oli kuollut.

8

¹ Saulus hyväksyi täysin Stefanuksen murhan. Sinä päivänä alkoi Jerusalemin seurakuntaa ravistella suuri vainon aalto, ja apostoleja lukuun ottamatta uskovat hajaantuivat pitkin Juudeaa ja Samariaa.

² Stefanuksen hautasivat eräät hurskaat juutalaiset, jotka surivat vilpittömästi hänen kuolemaansa.

³ Saulus sen sijaan kulki ympäriinsä kuin raivopää tuhoten uskovia. Hän etsi heitä kodeistakin ja panetti vankilaan sekä miehiä että naisia.

Filippus menee Samariaan

* **7:56** Sananmukaisesti: »Ihmisen Pojan».

4 Jerusalemissa paenneet uskovat kulkivat paikasta toiseen levittämässä hyvää uutista Jeesuksesta.

5 Esimerkiksi Filippus meni Samarian kaupunkiin ja kertoi sen asukkaille Kristuksesta.

6 Hän teki ihmeitä ja sai väkijoukot kuuntelemaan tarkoin, mitä sanottavaa hänellä oli.

7-8 Hän ajoi monista ihmisistä pahoja henkiä, ja ne huusivat joutuessaan lähtemään ihmisistä. Hän paransi myös halvaantuneita ja rampoja, niin että kaupungin asukkailla oli tosiaan aihetta riemuun.

9-10-11 Muuan Simon-niminen mies oli aikaisemmin harjoittanut kaupungissa noituutta useita vuosia. Hän piti itseään tärkeänä ja oli saanut tekemiensä ihmeiden vuoksi paljon vaikutusvaltaa. Itse asiassa samarialaiset olivat pitäneet häntä jumalallisena olentonakin*.

12 Nyt he uskoivat Filippusta, joka kertoi Jumalan valtakunnasta ja sanoi, että Jeesus oli Messias. Monia miehiä ja naisia kastettiin.

13 Myös Simon uskoi ja sai kasteen. Hän seurasi Filippusta tiiviisti ja oli hämmästynyt tämän tekemistä ihmeistä.

14 Kun apostolit saivat Jerusalemiin tiedon, että samarialaiset olivat ottaneet Jumalan sanan vastaan, he lähettivät Pietarin ja Johanneksen Samariaan.

15 Heti perille tultuaan he alkoivat rukoilla, että uudet kristityt saisivat Pyhän Hengen,

16 hän ei näet vielä ollut tullut heihin: heidät oli vain kastettu Jeesuksen nimeen.

* **8:9-10-11** Sananmukaisesti: »sanoen: tämä mies on se suuri Jumalan voima».

17 Kun Pietari ja Johannes panivat kätensä uskoviin päälle, nämä saivat Pyhän Hengen.

18 Kun Simon näki, miten Pyhä Henki tuli ihmisiin, hän tarjosi apostoleille rahaa ostaakseen samanlaisen voiman kuin näillä oli.

19 Hän pyysi: »Antakaa minullekin tuollainen voima, että ne, joiden päälle panen käteni, saavat Pyhän Hengen.»

20 Mutta Pietari vastasi: »Joudut rahoinesi kadotukseen, kun kuvittelet, että Jumalan lahjan voi ostaa!

21 Tämä lahja ei kuulu sinulle – Jumala kyllä tietää sydämesi tilan.

22 Luovu itsekkäistä pyyteistäsi ja rukoile Jumalaa. Ehkä hän vielä antaa sinulle kaiken anteeksi.

23 Nyt olet synnin ja kateuden vallassa.»

24 Simon pyysi: »Rukoilkaa puolestani, ettei minulle tapahtuisi mitään pahaa.»

25 Puhuttuaan Samariassa Jeesuksesta Pietari ja Johannes palasivat Jerusalemiin. Matkalla he pysähtyivät moniin Samarian kyliin julistamaan hyvää uutista.

26 Filippukselle kävi Jumalan enkeli sanomassa: »Mene Jerusalemissa Gassaan johtavalle autiolle tielle puolenpäivän aikaan.»

27 Filippus totteli. Tiellä hän tapasi Etiopian kuningattaren hovin varainhoitajan. Tämä korkea virkamies oli ollut Jerusalemissa rukoilemassa

28 ja palasi nyt kotiin päin. Vaunuissa hän luki profeetta Jesajan kirjaa.

29 Pyhä Henki kehotti Filippusta: »Mene vaunujen luo ja pysyttele niiden vierellä.»

³⁰ Filippus juoksi vaunujen luo ja kuuli, mitä mies luki. »Ymmärrätkö, mitä siinä sanotaan?» hän kysyi.

³¹ Mies vastasi: »En tietenkään, kun kukaan ei selitä minulle.» Hän pyysi Filippusta nousemaan vaunuihin ja istumaan viereensä.

³² Hovivirkamies luki juuri tätä kohtaa: »Hänet vietiin teurastajalle kuin lammas, ja niin kuin karitsa on hiljaa keritsijän edessä, ei hänkään avannut suutaan.

³³ Häntä nöyryytettiin ja kohdeltiin vastoin oikeutta. Kukapa pystyisi kuvaamaan hänen aikalaistensa pahuutta? Hänen elämänsä ei saanut jatkua maan päällä.»

³⁴ Etiopialainen kysyi Filippukselta: »Puhuiko Jesaja itsestään vai jostakin toisesta?»

³⁵ Filippus alkoi kertoa hänelle Jeesuksesta. Tämän Raamatun kohdan lisäksi hän otti esille monia muitakin.

³⁶ Matkan jatkuessa he tulivat pienen lammen luo. »Etkö voisi kastaa minua tässä?» etiopialainen pyysi.

³⁷ »Teen sen, jos uskot koko sydämestäsi», Filippus vastasi.

Mies sanoi: »Uskon, että Jeesus Kristus on Jumalan Poika.»[†]

³⁸ Hän käski pysäyttää vaunut, ja kun he olivat yhdessä astuneet veteen, Filippus kastoi hänet.

³⁹ Kun he olivat nousseet rannalle, Jumalan Henki tarttui Filippukseen ja vei hänet muualle.

[†] 8:37 Jae 37 puuttuu monista vanhoista käsikirjoituksista osittain tai kokonaan.

Etiopialainen ei enää nähnyt häntä, mutta jatkoi iloisena matkaansa.

⁴⁰ Filippus ilmestyi Asdodiin. Hän levitti siellä hyvää uutista Jeesuksesta ja jatkoi matkaansa Kesarean suuntaan. Kaikissa kaupungeissa hän kertoi ihmisille Jeesuksesta.

9

Paavalin kääntyminen

¹ Saulus vihasi silmittömästi kristittyjä ja uhkasi tappaa joka ainoan heistä. Hän meni Jerusalemissa ylipapin luo

² ja pyysi tätä kirjoittamaan kirjeen kaikille Damaskon synagogille. Näitä vaadittaisiin yhteistyöhön uskovien paljastamiseksi. Saulus toisi sitten kaikki löytämänsä kristityt vangituina Jerusalemiin.

³ Hän lähti matkaan. Damaskon lähellä taivaasta leimahti äkkiä kirkas valo Sauluksen ympärille.

⁴ Saulus kaatui maahan ja kuuli äänen: »Saul, Saul, miksi vainoat minua?»

⁵ »Kuka olet?» hän kysyi.

Ääni vastasi: »Olen Jeesus, jota vainoat.

⁶ Nouse nyt ja mene kaupunkiin odottamaan lisäohjeitani.»

⁷ Sauluksen matkatoverit olivat hämmästyksestä sanattomia. He kuulivat äänen, mutta eivät nähneet ketään.

⁸⁻⁹ Kömpiessään pystyyn Saulus tajusi tulleen sokeaksi. Hänet talutettiin Damaskoon, ja kolmeen päivään hän ei nähnyt

mitään. Hän ei myöskään syönyt tai juonut noina päivinä.

¹⁰ Damaskossa oli Ananias-niminen uskova. Hän näki näyn. Herra sanoi hänelle: »Ananias!»

»Mitä, Herra?» hän vastasi.

¹¹ Herra sanoi: »Mene Suoralle kadulle Judaksen taloon ja kysy sieltä Saulus-nimistä tarsolaista. Hän rukoilee tällä hetkellä,

¹² sillä olen ilmoittanut hänelle näyssä, että Ananias-niminen mies tulee hänen luokseen, panee kätensä hänen päälleen ja hän saa näkönsä takaisin.»

¹³ Ananias vastusteli: »Olen kuullut kauheuksista, joita se mies on tehnyt Jerusalemin uskoville.

¹⁴ Nytkin hänellä on ylipapin kirjoittama pidätysmääräys, joka oikeuttaa hänet vangitsemaan kaikki Damaskon uskovat!»

¹⁵ Mutta Herra sanoi: »Tee mitä pyysin. Olen valinnut Sauluksen levittämään sanomaa minusta sekä pakanakansoille ja niiden kuninkaille että Israelille.

¹⁶ Hän saa kärsiä paljon minun tähteni.»

¹⁷ Ananias lähti. Hän löysi Sauluksen, pani kätensä hänen päälleen ja sanoi: »Veljeni Saulus, sama Jeesus, joka ilmestyi sinulle tiellä, lähetti minut luoksesi, että täytyisit Pyhällä Hengellä ja voisit taas nähdä.»

¹⁸ Sauluksen näkö palasi heti aivan kuin suemukset olisivat pudonneet hänen silmiltään. Saulus kastettiin.

19 Hän en voimansa palautuivat, kun hän oli syönyt. Hän jäi Damaskon uskovien luo muutamiksi päiviksi

20 ja kävi synagogassakin kertomassa ihmisille, että Jeesus todella oli Jumalan Poika.

21 Kaikki, jotka kuulivat hänen puhuvan, olivat ihmeissään. He kyselivät: »Eikö tämä sama mies vasta vainonnut Jerusalemissa Jeesukseen uskovia? Ja eikö hänen pitänyt täälläkin pidättää heidät kaikki ja viedä ylipappien eteen?»

22 Sauluksen puheisiin tuli yhä enemmän voimaa. Damaskon juutalaiset olivat ymmällä, kun hän osoitti, että Jeesus todella oli Messias.

23 Kun joitakin päiviä oli kulunut, juutalaisten johtajat päättivät raivata hänet tieltään.

24 Saulukselle kerrottiin heidän suunnitelmistaan: he pitivät kaupungin porttejakin yötä päivää silmällä.

25 Yöllä muutamat uskovat laskivat hänet korissa alas kaupungin muurin aukosta.

26 Tultuaan Jerusalemiin Saulus yritti tavata uskovia, mutta he pelkäsivät häntä. He nimittäin luulivat hänen pettävän heitä.

27 Barnabas otti hänet vihdoin hoiviinsa ja vei apostolien luo. Hän kertoi, miten Saulus matkalla Damaskoon oli nähnyt Herran, mitä Herra oli sanonut hänelle ja kuinka Saulus sitten oli rohkeasti levittänyt Damaskossa uutista Jeesuksesta.

28 Nyt he hyväksyivät Sauluksen joukkoonsa. Hän oli jatkuvasti heidän kanssaan

29 ja puhui Jeesuksesta rohkeasti. Eräät kreikkaa puhuvat juutalaiset, joiden kanssa hän väitteli, suunnittelivat hänen murhaamistaan.

30 Kun uskovat saivat kuulla, missä vaarassa hän oli, he saattoivat hänet Kesareaan ja lähettivät hänet sieltä kotiin* Tarsoon.

31 Juudean, Galilean ja Samarian seurakunnat saivat nyt kasvaa rauhassa. Uskovat oppivat, millaista on elää Jumalan lapsena, ja Pyhä Henki antoi heille lisää rohkeutta.

Kaksi suurta ihmettä

32 Pietari kiersi eri seurakunnissa ja tuli myös Lyddaan.

33 Siellä hän näki Aineas-nimisen miehen, joka oli maannut halvaantuneena vuoteessa kahdeksan vuotta.

34 Pietari sanoi: »Aineas, Jeesus Kristus on parantanut sinut! Voit kääriä kokoon makuumattosi.» Aineas parani heti.

35 Kun Lyddan ja Saaronin asukkaat näkivät hänen kävelevän, he uskoivat Herraan.

36 Jopessa asui uskova nainen, jonka nimi oli Tabita (kreikaksi Dorkas, 'gaselli'). Hän teki paljon hyvää, varsinkin köyhille.

37 Näihin aikoihin hän sairastui ja kuoli. Ystävät pesivät hänen ruumiinsa ja veivät erääseen yläkerran huoneeseen.

38 Kuultuaan, että Pietari oli juuri naapurikaupungissa, uskovat lähettivät kaksi miestä hakemaan häntä.

39 Hän tuli miesten mukana, ja hänet vietiin kuolleen Tabitan luo heti. Huone oli täynnä

* 9:30 Sisältyy ajatukseen.

itkeviä naisia, jotka tulivat näyttämään Pietarille Tabitan tekemiä vaatteita.

⁴⁰ Pietari pyysi heitä lähtemään ulos huoneesta. Sitten hän polvistui rukoilemaan. Hän sanoi Tabitalle: »Nouse!» Tabita avasi silmänsä ja nousi istumaan, kun näki Pietarin.

⁴¹ Pietari auttoi hänet jaloilleen ja kutsui ulkona odottavat sisään.

⁴² Uutinen levisi ympäri kaupunkia, ja monet alkoivat uskoa Herraan.

⁴³ Pietari jäi Joppeen useiksi päiviksi. Hän asui nahkuri Simonin luona.

10

Enkeli ilmestyy Korneliukselle

¹ Kesareassa asui Kornelius-niminen Rooman armeijan upseeri, joka toimi komppanian päällikkönä niin kutsutussa Italian rykmentissä.

² Hän ja hänen perheensä olivat Jumalaa kunnioittavia ihmisiä. He osallistuivat jutalaisten jumalanpalveluksiin ja harjoittivat hyväntekeväisyyttä.

³ Eräänä iltapäivänä kolmen aikaan Kornelius sai selvän näyn: Jumalan enkeli tuli hänen luokseen.

»Kornelius!» enkeli sanoi.

⁴ Mies tuijotti enkeliä kauhuissaan ja sopersi: »Mistä on kysymys?» Enkeli vastasi: »Jumala on kuullut rukouksesi ja nähnyt hyvät työsi.

⁵⁻⁶ Lähetä muutamia miehiä Joppeen etsimään Simon Pietaria. Hän asuu lähellä rantaa nahkuri Simonin talossa. Kutsu hänet luoksesi.»

⁷ Heti kun enkeli oli lähtenyt, Kornelius kutsui kaksi palvelijaansa ja erään Jumalaa kunnioittavan sotilaan, joka kuului hänen henkivartijoihinsa.

⁸ Hän selosti heille, mitä oli tapahtunut, ja lähetti heidät matkaan.

⁹⁻¹⁰ Seuraavana päivänä, kun miehet olivat jo lähellä Joppea, Pietari meni asuntonsa katolle rukoilemaan. Hänen oli nälkä. Odottaessaan ruuan valmistumista hän näki näyn.

¹¹ Taivas avautui, ja sieltä laskettiin maahan kuin suurta valkoista liinaa, jota pidettiin neljästä kulmasta kiinni.

¹² Liinassa oli matelijoita, lintuja ja muita eläimiä*.

¹³ Ääni sanoi Pietarille: »Teurasta ja syö mitä haluat.»

¹⁴ Pietari vastusteli: »En suinkaan, Herra. Juutalaisten lakihan kieltää tuollaisten eläinten syömisen.»

¹⁵ Ääni sanoi uudelleen: »Syö vain, sillä jos Jumala pitää jotakin puhtaana, myös sinä voit sen hyväksyä.»

¹⁶ Sama näky toistui kolme kertaa. Sitten liina nostettiin takaisin taivaaseen.

¹⁷ Pietari oli hämmentynyt. Mitä tuollainen näky oikein merkitsi? Mitä hänen pitäisi tehdä?

Sillä välin Korneliuksen lähettämät miehet olivat löytäneet talon ja seisoivat juuri silloin portilla

¹⁸ tiedustelemassa, sielläkö Simon Pietari asui.

* **10:12** Mooseksen laissa oli tarkat määräykset siitä, mitä eläimiä sai syödä; nämä kuuluivat kiellettyihin (ks. 3 Moos. 11).

19 Pietari pohti yhä näyn merkitystä, mutta Pyhä Henki sanoi hänelle: »Kolme miestä on tullut tapaamaan sinua.

20 Mene heidän luokseen ja lähde epäröimättä heidän mukaansa, sillä minä olen lähettänyt heidät.»

21 Pietari meni alas ja sanoi vieraille: »Minä olen mies jota etsitte. Mitä asiaa teillä on?»

22 He kertoivat hänelle Korneliuksesta, hyvästä, jumalaapelkäävästä Rooman armeijan upseerista, joka nautti kaikkien juutalaisten arvonantoa. Miehet kuvailivat, miten enkeli oli neuvonut Korneliusta etsimään Pietarin käsiinsä, jotta tämä sanoisi hänelle, mitä Jumala tahtoi hänen tekevän.

Pietari käy Korneliuksen luona

23 Pietari pyysi miehet sisään ja majoitti heidät yöksi. Seuraavana päivänä he lähtivät matkaan. Muutamat Joppen uskovat tulivat mukaan.

24 Matkustettuaan vuorokauden he tulivat Kesareaan, missä Kornelius odotti heitä. Hän oli kutsunut paikalle myös sukulaisiaan ja läheisiä ystäviään.

25 Kun Pietari tuli sisään, Kornelius heittäytyi kunnioittavasti hänen eteensä maahan.

26 Pietari sanoi silloin: »Nouse toki, en minä ole mikään jumala!»

27 Kornelius nousi. He vaihtoivat muutaman sanan ja menivät sitten muiden luo sisälle.

28 Pietari kertoi: »Tiedätte varmaan, että juutalaisten laki ei sallisi minun tulla luoksenne, koska te ette ole juutalaisia. Jumala osoitti

minulle kuitenkin näyssä, etten saa koskaan pitää ketään alempiarvoisena[†].

²⁹ Siksi tulin heti kun pyysitte. Haluaisin nyt kuulla, miksi minut haettiin.»

³⁰ Kornelius vastasi: »Olin neljä päivää sitten juuri näihin aikoihin rukoilemassa, kun edessäni äkkiä seiso i häikäisevän kirkaaseen viittaaan pukeutunut mies.

³¹ Hän sanoi, että Jumala on kuullut rukoukseni ja nähnyt hyvät työni,

³² ja käski lähettää hakemaan sinua Joppesta. Hän sanoi sinun asuvan meren rannalla nahkuri Simonin talossa.

³³ Lähetin miehet heti matkaan ja olen iloinen, kun tulit näin pian. Odotamme tässä nyt kaikki Jumalan edessä, mitä hän on käskenyt sinun puhua meille.»

³⁴ Pietari vastasi: »Käsitän nyt, että Jumala on kiinnostunut muistakin kuin juutalaisista.

³⁵ Kaikissa kansoissa on ihmisiä, jotka palvelvat häntä ja tekevät hänen mielensä mukaisia tekoja.

³⁶ Olette varmasti kuulleet Israelin kansalle julistetusta hyvästä uutisesta: meidän ja Jumalan välillä on rauha Jeesuksen tähden. Hän on Messias, koko luomakunnan Herra.

³⁷ Tämä sanoma lähti liikkeelle Galileasta, ja Johannes Kastajan julistustoiminnan jälkeen se levisi myös kaikkialle Juudeaan.

³⁸ Tiedätte varmaan, että Jumala antoi Jeesus Nasaretilaiselle voiman ja Pyhän Hengen. Hän vaelsi ympäri maata, auttoi ihmisiä ja paransi

[†] **10:28** Sananmukaisesti: »arvottomana tai epäpuhtaana».

kaikki pahojen henkien valtaan joutuneet, sillä Jumala oli hänen kanssaan.

³⁹ Me apostolit olemme omin silmin nähneet kaiken, mitä hän teki Israelissa ja Jerusalemissa – siellähän hänet murhattiin, ristiinnaulittiin.

⁴⁰⁻⁴¹ Kolme päivää myöhemmin Jumala kuitenkin herätti hänet eloon ja antoi muutamien todistajiksi valitsemiensa ihmisten nähdä hänet – ei kansanjoukkojen, vaan meidän, jotka söimme ja joimme hänen kanssaan hänen ylösnousemuksensa jälkeen.

⁴² Hän käski meidän kertoa kaikille hyvän uutisen: Jumala on asettanut hänet koko maailman – elävien ja kuolleiden – tuomariksi.

⁴³ Kaikki profeetat ovat kirjoittaneet, että ne, jotka uskovat häneen, saavat hänen tähtensä synnit anteeksi.»

⁴⁴ Pyhä Henki tuli Pietarin puhuessa kaikkiin kuulijoihin.

⁴⁵ Pietarin mukana seuranneet juutalaiset ihmettelivät, kun Pyhän Hengen lahja annettiin pakanoillekin.

⁴⁶⁻⁴⁷ Siitä ei kuitenkaan ollut epäilystäkään, sillä Kornelius ja hänen vieraansa puhuivat kielillä ja kiittivät Jumalaa.

Pietari kysyi: »Ei kai kenelläkään voi olla mitään sitä vastaan, että nämä ihmiset kasteetaan, kun he ovat saaneet Pyhän Hengen niin kuin me?»

⁴⁸ Heidät kastettiin Jeesuksen Kristuksen nimeen. Sen jälkeen Kornelius pyysi Pietaria jäämään vieraakseen muutamaksi päiväksi.

11

Pietari kertoo tapahtuneesta

¹ Apostolit ja Juudean uskovat saivat pian tietää, että pakanatkin olivat ottaneet vastaan sanoman Jeesuksesta.

² Kun Pietari palasi Jerusalemiin, juutalaiskristityt vaativat häneltä selvitystä.

³ He syyttivät Pietaria: »Sinä olet käynyt pakanoiden luona ja syönytkin heidän kanssaan.»

⁴ Pietari kertoi heille koko tapauksen:

⁵ »Näin eräänä päivänä Jopessa rukoillessani näyn. Oli kuin suuri valkea liina olisi laskettu neljästä kulmasta alas taivaasta.

⁶ Liinassa oli matelijoita, lintuja ja kaikenlaisia muita eläimiä.

⁷ Kuulin äänen sanovan: 'Teurasta ja syö mitä tahdot!'

⁸ Mutta minä sanoin, etten koskaan ollut syönyt mitään juutalaisten lain kieltämiä ruokia.

⁹ Silloin kuulin äänen uudelleen: 'Jos Jumala pitää jotain puhtaana, sinäkin voit hyväksyä sen.'

¹⁰ Tämä toistui kolme kertaa. Sitten liina nostettiin taivaaseen kaikkine eläimineen.

¹¹ Samanaikaisesti talon luo ilmestyi kolme miestä, jotka olivat tulleet hakemaan minua Kesareaan.

¹² Pyhä Henki käski minun lähteä heidän mukaansa ja olla välittämättä siitä, etteivät he olleet juutalaisia. Nämä täällä olevat kuusi uskonveljeä lähtivät kanssani. Tulimme perille sen miehen kotiin, joka oli lähettänyt hakijat.

13 Hän kertoi, että enkeli oli tullut hänen luokseen ja kehottanut häntä etsimään minut käsiinsä Joppesta.

14 Enkeli oli luvannut, että selittäisin, miten hän ja hänen talonväkensä voisivat pelastua.

15 Kerroin heille ensin hyvän uutisen Jeesuksesta. Olin vasta päässyt alkuun, kun he saivat Pyhän Hengen samalla tavalla kuin mekin aikaisemmin.

16 Muistin Herran sanat: 'Johannes kastaa vedellä, mutta teidät kastetaan Pyhällä Hengellä.'

17 Koska Jumala antoi näille pakanoille saman lahjan kuin meillekin, kun uskoimme Jeesukseen, en kai voinut ruveta häntä estämään?»

18 Heidän vastalauseensa tyrehtyivät, kun he kuulivat Pietarin kertomuksen, ja he alkoivat kiittää Jumalaa siitä, että hän oli antanut pakanoillekin oikeuden tulla hänen luokseen ja saada ikuisen elämän.

Antiokiassa aletaan uskoa Jeesukseen

19 Uskovat, jotka olivat lähteneet Jerusalemissa Stefanuksen kuolemaa seuranneen vainon aikana, siirtyivät Foinikiaan, Kyprokseen ja Antiokiaan asti. He levittivät hyvää uutista, mutta vain juutalaisille.

20 Jotkut kyproslaiset ja kyreneläiset puhuivat Jeesuksesta kuitenkin myös Antiokian kreikkalaisille.

21 Herra siunasi heidän puheensa, niin että monet, jotka siis eivät olleet juutalaisia, uskoivat Jeesukseen.

22 Kun Jerusalemin seurakunta sai kuulla tästä, se lähetti Barnabaan Antiokiaan.

23 Päästyään perille ja nähtyään, miten ihmeellisellä tavalla Jumala oli siellä toiminut, Barnabas ilahtui kovasti ja kehotti uskovia pysymään lähellä Herraa, mitä tahansa tapahtuisikin.

24 Barnabas oli hyvä mies – oikea Hengen ja uskon ihminen. Jeesukseen uskovien joukko kasvoi paljon hänen vaikutuksestaan.

25 Barnabas lähti sitten Tarsoon etsimään Saulusta.

26 Löydettyään hänet Barnabas tuli yhdessä hänen kanssaan takaisin Antiokiaan, ja he jäivät sinne kokonaiseksi vuodeksi. He opettivat sikäläisiä uskovia. (Antiokiassa uskovia alettiin sanoa »kristityiksi».)

27 Tuona aikana tuli Jerusalemissa profettoja Antiokiaan.

28 Eräs heistä, Agabus-niminen, nousi keran kokouksessa Pyhän Hengen vaikutuksesta ilmoittamaan, että maailmaan oli tulossa suuri nälänhätä. (Keisari Claudiuksen aikana ennustus toteutui.)

29 Uskovat päättivät lähettää apua Juudeassa asuville kristityille. Jokainen antoi minkä voi,

30 ja Barnabas ja Saulus veivät näin kootun lahjan Jerusalemin seurakunnan johtajille.

12

Pietari pidätetään – mutta pääsee vapaaksi

1 Näihin aikoihin kuningas Herodes sai kynsiinsä muutamia seurakunnan jäseniä. Heitä kidutettiin,

² ja Jaakob, Johanneksen veli, teloitettiin miekalla.

³ Kun Herodes huomasi, että se oli mieleen juutalaisten johtajille, hän pidätti pääsiäisviikolla Pietarin

⁴ ja pani hänet vankilaan. Kuusitoista vartijaa oli neljän miehen ryhminä häntä vartioimassa. Herodes aikoi jättää hänet pääsiäisen jälkeen juutalaisten tuomittavaksi.

⁵ Seurakunnan jäsenet rukoilivat koko ajan, että hän pelastuisi.

⁶ Oli oikeudenkäyntiä edeltävä yö, ja Pietari nukkui kahden vartijan välissä. Hän oli kaksinkertaisissa kahleissa, ja portin ulkopuolellakin oli vartijoita.

⁷ Yhtäkkiä selli tuli valoisaksi ja Pietarin viereen ilmestyi Jumalan lähettämä enkeli, joka töytäisi häntä kylkeen ja sanoi: »Herää ja nouse heti!» Kahleet irtosivat hänen ranteistaan.

⁸ Enkeli sanoi: »Pue päällesi ja vedä sandaalit jalkaasi!» Pietari totteli. »Ota nyt viittasi ja tule perässäni», enkeli jatkoi.

⁹ Pietari seurasi häntä ulos sellistä. Pietari luuli näkevänsä unta tai näyn eikä käsittänyt, että kaikki oli totta.

¹⁰ He kulkivat ensimmäisten ja toisten vartijoiden ohi ja tulivat rautaportille, joka avautui itsestään. Kuljettuaan portista vapauteen he kävelivät eteenpäin katua pitkin. Sitten enkeli katosi.

¹¹ Pietari tajusi nyt, mitä oli tapahtunut. Hän ihmetteli itsekseen: »Tämä on totta! Herra lähetti enkelinsä pelastamaan minut. Herodes

ja juutalaiset eivät saaneetkaan tahtoaan toteutetuksi.»

¹² Hetken tilannetta harkittuaan hän lähti kohti Marian, Johannes Markuksen äidin, kotia. Siellä oli suuri joukko koolla rukoilemassa.

¹³ Pietari koputti eteisen oveen, ja Rode-niminen apulainen tuli katsomaan, kuka siellä oli.

¹⁴ Tunnettuaan Pietarin äänen hän riemastui niin, ettei huomannut edes avata ovea, vaan juoksi kertomaan muille, että Pietari seisoi ovella.

¹⁵ Sisällä olijat eivät uskoneet häntä, vaan sanoivat, että hän oli sekaisin päästään. Kun hän ei antanut periksi, he arvelivat: »Sitten siellä on Pietarin suojelusenkeli*.»

¹⁶ Pietari koputti yhä. Kun he lopulta avasivat oven, heidän hämmästyksellään ei ollut rajoja.

¹⁷ Pietari pyysi hiljaisuutta ja selosti, miten Herra oli auttanut hänet pois vankilasta. »Kertokaa Jaakobille ja muille, mitä on tapahtunut», hän sanoi ja lähti sitten turvallisempaan paikkaan.

¹⁸ Vankilassa oli aamulla melkoinen sekasorto. Mihin Pietari oli voinut kadota?

¹⁹ Kun Herodes sai tietää, ettei Pietari enää ollut vankilassa, hän käski pidättää vartijat. Heidät tuomittiin kuolemaan. Herodes itse matkusti joksikin aikaa Kesareaan.

²⁰ Tyyrosta ja Siidonista tuli lähetystö Kesareaan tapaamaan Herodesta. Herodes oli hyvin vihainen näiden kahden kaupungin asukkaille. Lähetystö sai kuitenkin taivutetuksi

* **12:15** Sisältyy ajatukseen.

puolelleen Blastoksen, kuninkaan sihteerin, ja pyysi rauhaa, sillä kaupankäynti Herodeksen alueen kanssa oli kaupungeille välttämätöntä.

²¹ Herodeksen kanssa sovittiin vastaanotosta. Määräaikana hän pukeutui virkapukuunsa, istuutui valtaistuimelleen ja piti puheen.

²² Kun hän oli lopettanut, ihmiset huusivat: »Jumala ääni - ei ihmisen!»

²³ Koska Herodes ei antanut kunniaa Jumalalle, enkelin lähettämä sairaus iski häneen välittömästi: madot söivät hänet kuoliaaksi.

Barnabas ja Saulus Antiokiassa

²⁴ Hyvä uutinen Jumalan rakkaudesta levisi nopeasti, ja yhä useammat alkoivat uskoa Jeesukseen.

²⁵ Barnabas ja Saulus kävivät Jerusalemissa ja toimitettuaan tehtävänsä palasivat sieltä Antiokiaan[†] Johannes Markus mukanaan.

13

¹ Antiokian seurakunnassa oli useita profeettoja ja opettajia: Barnabas, Simeon (»Musta»), kyreneläinen Lukius, kuningas Herodeksen kasvatusveli Manaen sekä Saulus.

² Kun he kerran pitivät jumalanpalvelusta ja paastosivat, Pyhä Henki sanoi: »Vapauttakaa Barnabas ja Saulus suorittamaan sitä tehtävää, johon minä olen heidät valinnut.»

³ Jatkettuaan paastoa ja rukoilemista miehet panivat kätensä heidän päälleen ja siunasivat heidät matkaan.

[†] **12:25** Sisältyy ajatukseen.

⁴ Pyhä Henki ohjasi heidät Seleukiaan, josta he purjehtivat Kyprokseen.

⁵ Siellä he puhuivat Salamiissa juutalaisten synagogassa. Johannes Markus oli tullut matkalle mukaan toimiakseen heidän apulaise-naan.

⁶⁻⁷ He kulkivat tämän jälkeen koko saaren läpi ja kertoivat Jeesuksesta kaikissa kaupungeissa. Pafossa he tapasivat juutalaisen noidan, Barjeesuksen, joka esiintyi profeettana. Tämä oli asettunut taloksi maaherra Sergius Pauluksen luo, joka oli hyvin viisas mies. Maaherra kutsui Barnabaan ja Sauluksen kuullakseen, mitä nämä puhuivat Jumalasta.

⁸ Barjeesus, jonka kreikkalainen nimi oli Elymas, tuli kuitenkin väliin ja yritti estää Sergius Paulusta uskomasta Jumalaan.

⁹ Saulus, jota oli alettu sanoa myös Paavaliksi, katsoi silloin ankarasti Elymasta ja sanoi Pyhän Hengen täyttämänä:

¹⁰ »Sinä olet saatanan asialla, olet ovela ja kiero. Etkö jo lakkaa vastustamasta Jumalaa ja hänen hyvyttään?

¹¹ Herra rankaisee sinua: tulet joksikin aikaa sokeaksi.»

Elymas menetti heti näkönsä ja kuljeskeli avuttomana ympäriinsä pyytäen, että joku taluttaisi häntä.

¹² Kun maaherra näki, mitä oli tapahtunut, hän uskoi ja ihmetteli Jumalan voimaa.

Paavali lähtee Vähään-Aasiaan

13 Paavali matkusti seuralaisineen laivalla Pafosta Vähään-Aasiaan* ja nousi maihin Pergen satamassa. Johannes palasi sieltä Jerusalemiin.

14 Barnabas ja Paavali jatkoivat matkaa Pisidian Antiokiaan.

Sapattina he menivät synagogaan jumalanpalvelukseen.

15 Kun Mooseksen ja profeettojen kirjoja oli tavan mukaan luettu, vieraat saivat synagogan johtajilta sanan: »Veljet, jos teillä on jotain sanottavaa seurakunnalle, niin puhukaa.»

16 Paavali nousi, viittasi kädellään tervehdyksi ja aloitti: »Kuulkaa, israelilaiset ja te muut, jotka kunnioitatte Jumalaa!

17 Israelin Jumala valitsi esi-isämme ja auttoi heidät ihmeellisellä tavalla pois Egyptistä, jossa he olivat orjina.

18 Hän hoiti heitä hyvin neljäkymmentä vuotta kestäneen autiomaamatkan aikana.

19-20 Sitten hän hävitti Kanaanin maasta seitsemän kansaa ja antoi Israelille näiden alueen. Noin neljänsadanviidenkymmenen vuoden kulluttua tulivat kansan johtajiksi tuomarit. Heidän jälkeensä kansaa johti profeetta Samuel.

21 Kansa tahtoi kuningasta, ja Jumala antoi sille Saulin, Benjaminin sukuun kuuluvan Kiisin pojan. Saul hallitsi neljäkymmentä vuotta,

22 mutta sitten Jumala antoi hänen tilalleen kuninkaaksi Daavidin. Jumala sanoi: 'Daavid, Iisain poika, on minun mieleiseni ihminen, sillä hän tottelee minua.'

* 13:13 Sananmukaisesti: »Pamfyliiaan».

²³ Daavidin jälkeläisistä Jumala on antanut lupauksensa mukaan Israelille vapauttajan, Jeesuksen.

²⁴ Ennen hänen tuloaan Johannes Kastaja julisti voimakkaasti, että jokaisen israelilaisen oli luovuttava synnistä ja tultava Jumalan luo.

²⁵ Kun Johannes oli suorittanut tehtävänsä, hän kysyi: 'Pidättekö minua Messiaana? Hän tulee pian, ja häneen verrattuna minä en ole mitään.'

²⁶ Tämä pelastus koskee meitä kaikkia, sekä Aabrahamin jälkeläisiä että teitä muita, jotka kunnioitatte Jumalaa.

²⁷ Jerusalemin juutalaiset ja heidän johtajansa tappoivat Jeesuksen, niin kuin oli ennustettukin. He eivät tajunneet kuka hän oli, vaikka olivat kuulleet joka sapatti, mitä profeetat olivat kirjoittaneet hänestä.

²⁸ He eivät keksineet mitään syytä, mistä hän olisi ansainnut kuolemantuomion, mutta kuitenkin he vaativat Pilatusta surmauttamaan hänet.

²⁹ Kun kaikki hänen kuolemaansa koskevat ennustukset olivat toteutuneet, hänet otettiin alas ristiltä ja haudattiin.

³⁰ Mutta Jumala herätti hänet eloon!

³¹ Seuraavien päivien aikana monet, jotka olivat tulleet hänen kanssaan Galileasta Jerusalemiin, näkivät hänet useita kertoja. He puhuvat jatkuvasti tästä kaikille.

³²⁻³³ Barnabas ja minä olemme myös täällä tuomassa teille tätä hyvää uutista. Lupaus, jonka Jumala antoi esi-isillemme, on toteutunut

meidän aikanamme, kun Jumala herätti Jeesuksen kuolleista. Toisessa psalmissa sanotaan juuri Jeesuksesta: 'Sinä olet minun poikani, jonka tänään synnytin.'

³⁴ Jumala oli luvannut, ettei Jeesus enää kuolisi. Raamatussa hän vakuuttaa: 'Annan teidän kokea jotakin ihmeellistä, jonka lupasin Daavidille.'

³⁵ Toisessa kohdassa hän ilmaisee vielä selvemmin tarkoituksensa sanoessaan: 'Jumala ei anna Pyhänsä joutua maatumään.'

³⁶ Hän ei tarkoittanut Daavidia, joka kuoli sen jälkeen kun oli palvellut aikalaisiaan Jumalan tahdon mukaan. Hänet haudattiin, ja hänen ruumiinsa tuli maaksi.

³⁷ Jumala herätti elämään toisen, jonka ruumis siis ei maatumut.

³⁸ Kuulkaa, rakkaat veljet! Tämä Jeesus voi antaa teidän syntinne anteeksi.

³⁹ Jokainen, joka uskoo häneen, vapautuu kaikesta syyllisyydestä, mistä Mooseksen laki ei pysty ihmistä vapauttamaan, ja Jumala hyväksyy hänet lapsekseen.

⁴⁰ Toivottavasti teihin ei tarvitse soveltaa profeettojen sanoja:

⁴¹ 'Kuulkaa ja hukkukaa, totuuden[†] halveksijat, kun ette usko vaikka kuulette kerrottavan, mitä teen teidän elinaikananne.'»

⁴² Kun ihmiset lähtivät jumalanpalveluksesta, he pyysivät Paavalia puhumaan heille taas viikon kuluttua.

⁴³ Monet juutalaiset ja ulkomaalaiset, jotka olivat olleet synagogassa, lähtivät Paavalin ja

[†] **13:41** Sisältyy ajatukseen.

Barnabaan perässä. Paavali ja Barnabas kehoittivat heitä ottamaan vastaan kaiken hyvän, mitä Jumala tarjosi heille lahjaksi.

⁴⁴ Seuraavalla viikolla melkein koko kaupunki oli liikkeellä, kun apostolit puhuivat Jumalan sanaa.

⁴⁵ Kun juutalaisten johtajat[‡] näkivät ihmisjoukon, he vimmastuivat ja väittivät vastaan ivaten, sanoipa Paavali mitä tahansa.

⁴⁶ Silloin Paavali ja Barnabas selittivät rohkeasti: »Jumalan sanaa oli ensin tarjottava teille juutalaisille. Koska olette torjuneet sen ja osoittaneet olevanne sopimattomia ikuiseen elämään, viemme hyvän uutisen pakanoille.

⁴⁷ Sitä Herra tarkoitti sanoessaan: 'Olen tehnyt sinut pakanoiden valoksi, että johtaisit heitä maailman ääristä pelastukseen.'»

⁴⁸ Kun pakanat kuuluivat tämän, he tulivat hyvin iloisiksi. Kaikki, jotka Jumala oli valinnut[§] ikuiseen elämään, uskoivat hänen sanaansa.

⁴⁹ Jumalan sana levisi koko maakuntaan.

⁵⁰ Juutalaisten johtajat yllyttivät uskonnollismielisiä rikkaita naisia ja vaikutusvaltaisia miehiä vastustamaan Paavalia ja Barnabasta. Vieraat ajettiin ulos kaupungista.

⁵¹ He pudistivat kaupungin pölyt jaloistaan* ja menivät Ikonioniin.

[‡] **13:45** Sananmukaisesti: »juutalaiset». **§ 13:48** Tai: »jotka oli säädetty». * **13:51** Vertauskuvallinen teko, joka osoitti, etteivät apostolit olleet vastuussa siitä, että kaupunki oli kieltäytynyt vastaanottamasta heidän sanomaansa.

⁵² Ne, jotka olivat heidän työnsä tuloksena alkaneet uskoa Jeesukseen, saivat kokea suurta iloa, ja Herra täytti heidät Pyhällä Hengellä.

14

¹ Myös Ikonionissa Paavali ja Barnabas menivät synagogaan. Heidän siellä pitämissään puheissa oli sellainen voima, että monet sekä juutalaiset että pakanat uskoivat Jeesukseen.

² Ne juutalaiset, jotka vähät välittivät heidän sanomastaan, puhuivat heistä perättömiä, jotta olisivat saaneet pakanat vastustamaan heitä.

³ Siitä huolimatta Paavali ja Barnabas viipyivät siellä pitkään ja pitivät puheitaan rohkeasti. Jumala osoitti, että he puhuivat hänen sanaansa, ja antoi heille voiman tehdä suuria ihmeitä.

⁴ Kaupunkilaisten mielipiteet jakautuivat kah-tia. Toiset puolustivat juutalaisten johtajia, toiset apostoleja.

Vaikeasti vammaisen mies tulee terveeksi

⁵⁻⁶⁻⁷ Pakanat sekä juutalaiset ja heidän johtajansa suunnittelivat Paavalin ja Barnabaan kivittämistä. Kuultuaan salajuonesta nämä pakenivat ja alkoivat levittää hyvää uutista Jeesuksesta Lykaonian kaupungeissa Lystrassa ja Derbessä ja niiden ympäristössä.

⁸ Lystrassa he tapasivat liikuntakyvyttömän miehen, joka ei ollut koskaan eläessään pystynyt kävelemään.

⁹ Hän oli mukana kuuntelemassa Paavalin puhetta. Paavali huomasi hänet ja tajusi hänen uskovan, että Jumala voi hänet parantaa.

10 Apostoli sanoi hänelle lujalla äänellä: »Nouse seisomaan!» Mies nousi ja käveli.

11 Kun muut kuulijat näkivät, mitä Paavali oli tehnyt, he alkoivat huutaa – paikallisella murteella tietysti: »Nuo miehet ovat jumalia ihmisen hahmossa!»

12 He pitivät Barnabasta kreikkalaisten Zeus-jumalana ja Paavalia Hermeksenä, koska hän oli pääpuhuja*.

13 Kaupungin laitamilla oli Zeuksen temppeli, jonka pappi toi heille kukkaseppeleitä ja tahtoi ihmisten kanssa uhrata härkiä heidän kunniakseen kaupungin portilla.

14 Paavali ja Barnabas kauhistuivat, kun huomasivat, mitä tapahtui.† He juoksivat ihmisjoukon keskelle

15 ja huusivat: »Mitä ihmettä te oikein teette? Olemme ihmisiä niin kuin tekin. Tulimme tuomaan teille hyvän uutisen: elävä Jumala, joka on tehnyt taivaan ja maan ja meren ja kaiken, mitä niissä on, kutsuu teitä luokseen. Lopettakaa tuollaiset turhat uhrat ja rukoilkaa häntä!

16 Tähän asti hän on antanut kaikkien ihmisten kulkea omia teitään,

17 mutta hänen olemassaolostaan on jatkuvasti ollut todisteita. Hän lähetti sateita, antoi hyvän sadon, ravintoa ja iloa sekä ruumiille että sydämelle.»

18 Paavalilla ja Barnabaalla oli yhä täysi työ estää ihmisiä uhraamasta heille.

* **14:12** Zeus oli kreikkalaisten pääjumala ja muiden jumalien isä, Hermes hänen poikansa ja jumalien sanansaattaja. † **14:14** Tämän ilmauksena he perinteiseen tapaan repäisivät vaatteensa.

¹⁹ Kului kuitenkin vain muutama päivä, kun Antiokiasta ja Ikonionista tuli juutalaisia, jotka saivat ihmiset puolelleen yllyttäessään väkeä Paavalia ja Barnabasta vastaan. Paavalia kivitettiin, niin että hän oli kuin kuollut, kun hänet raahattiin lopulta kaupungin ulkopuolelle.

²⁰ Kun uskovat olivat hänen ympärillään, hän nousi maasta ja lähti takaisin kaupunkiin.

Seuraavana päivänä hän meni Barnabaan kanssa Derbeen.

²¹ Hän kertoi siellä ihmisille hyvän uutisen, ja monet alkoivat uskoa Jeesukseen. Sitten Paavali ja Barnabas palasivat taas yhdessä Lystraan, Ikonioniin ja Antiokiaan

²² ja kehottivat kristittyjä rakastamaan entistä enemmän Jumalaa ja toisiaan. He rohkaisivat heitä uskomaan kaikesta vastustuksesta huolimatta ja muistuttivat, että Jumalan valtakuntaan kuljetaan vaikeuksien kautta.

²³ He valitsivat jokaiselle seurakunnalle myös johtajat, paastosivat ja rukoilivat heidän puolestaan ja jättivät heidät sitten sen Herran hoitoon, johon he olivat oppineet luottamaan.

²⁴ Paavali ja Barnabas jatkoivat matkaansa Pisidian läpi Pamfyliaan,

²⁵ puhuivat Pergessä Jumalan sanaa ja menivät sitten Attaliaan.

²⁶ Lopulta he palasivat laivalla Antiokiaan. Siellähän he alun perin olivat saaneet tehtävän, jonka he nyt Jumalan avulla olivat suorittaneet loppuun.

²⁷ Perille päästyään he kutsuivat seurakuntalaiset koolle ja kertoivat matkastaan – siitä,

kuinka Jumala oli pakanoillekin avannut uskon oven.

²⁸ He jäivät pitkäksi aikaa uskovien luo Antiokiaan.

15

Seurakunta keskustelee juutalaisten laista

¹ Kun Paavali ja Barnabas olivat Antiokiassa, sinne tuli Juudeasta miehiä, jotka alkoivat opettaa, että ilman Mooseksen lain määräämää ympärileikkausta olisi mahdotonta kelvata Jumalalle.

² Paavali ja Barnabas olivat eri mieltä, ja asiasta kehittyi kiivas väittely. Uskovat lähettivät heidät lopulta muutamien paikkakuntalaisten kanssa Jerusalemiin neuvottelemaan kysymyksestä apostolien ja seurakunnan johtajien kanssa.

³ Seurakunta varusti heidät matkalle, ja he lähtivät kohti pääkaupunkia. Samalla he kävivät tapaamassa Foinikian ja Samarian uskovia ja kertoivat näiden suureksi iloksi, että pakanoistakin oli tullut kristittyjä.

⁴ Jerusalemissa he tapasivat kaikki seurakunnan johtajat – apostolit ja vanhimmat –, ja Paavali ja Barnabas kertoivat näillekin, miten Jumala oli heitä työssään käyttänyt.

⁵ Silloin muutamat miehet, jotka olivat ennen kääntymistään kuuluneet fariseuksiin, hyppäsivät pystyyn ja alkoivat selittää, että kaikki pakanakristityt oli ympärileikattava ja

heidän oli noudatettava juutalaisten tapoja ja rituaaleja.*

⁶ Seurakunnan johtajat sopivat kokouksesta, jossa tämä asia selvitettäisiin.

⁷ Kokouksessa väiteltiin aluksi pitkään. Sitten Pietari pyysi puheenvuoron ja sanoi: »Rakkaat veljet, tiedätte kaikki, että Jumala valitsi minut joukostamme viemään pakanoille hyvän uutisen, jotta hekin voisivat uskoa.

⁸ Jumala tuntee ihmisten sydämet, ja hän osoitti hyväksyvänsä pakanat, kun antoi heille Pyhän Hengen aivan niin kuin meillekin.

⁹ Hän ei tehnyt eroa meidän ja pakanoiden välillä, vaan puhdisti uskolla heidänkin sydämensä.

¹⁰ Tahtoisitteko siis oikaista Jumalaa, kun panette pakanoiden kannettavaksi sellaisen taakan, jota emme me enempää kuin esisämmeäkään ole jaksaneet kantaa?

¹¹ Mutta Jeesuksen Kristuksen ilmaisen lahjan ansiostahan me kaikki uskomme pelastuvamme.»

¹² Keskustelu tyrehtyi tähän. Barnabas ja Paavali alkoivat kertoa, millaisia ihmeitä Jumala oli heidän välityksellään tehnyt pakanoille.

¹³ Kun he olivat lopettaneet, Jaakob nousi puhumaan: »Kuulkaa, veljet!

¹⁴ Simon Pietari on kertonut, kuinka Jumala ensi kertaa valitsi pakanoita lapsikseen.

* 15:5 Sananmukaisesti: »Mooseksen lakia».

15 Tämä pitää yhtä profeettojen ennustusten kanssa. Kuulkaahan esimerkiksi tätä profeetta Aamoksen kohtaa:

16 'Palaan myöhemmin ja uudistan rikutun sopimuksen, jonka tein Daavidin kanssa[†],

17 että pakanatkin löytäisivät Herran – kaikki, jotka ovat omiani.

18 Herra, joka on ilmoittanut maailman alussa tekemänsä suunnitelman, sanoo näin.'

19 Siksi olen sitä mieltä, ettei meidän pidä vaatia Jumalan luo tulevia pakanoita noudattamaan juutalaisten lakia.

20 Ehdotan, että lähetämme kirjeen, jossa pyydämme heitä kieltäytymään epäsideellisuudesta, epäjumalille uhratusta lihasta ja myös lihasta, josta verta ei ole laskettu, sekä verestä.

21 Näistä asioistahan on aina puhuttu kaikissa juutalaisten synagogissa joka sapatti.»

22 Seurakunnan johto yhdessä koko seurakunnan kanssa päätti valita keskuudestaan miehet, jotka lähtisivät Paavalin ja Barnabaan mukana Antiokiaan kertomaan päätöksestä. Lähtijöiksi valittiin Juudas eli Barsabbas ja Silas.

23 He saivat mukaansa tällaisen kirjeen:

»Apostolit, Jerusalemin seurakunnan vanhimmat ja muut veljet tervehtivät Antiokian, Syyrian ja Kilikian pakanuudesta kääntyneitä kristittyjä.

24 Olemme kuulleet, että täältä on tullut sinne uskovia, jotka puheillaan ovat saaneet

[†] 15:16 Sananmukaisesti: »rakennan entiselleen Daavidin sortuneen majan». Ks. Aam. 9:11,12.

teidät hämmennyksiin ja epäilemään pelastumistanne‡. He eivät ole meidän lähettämiämme.

²⁵ Mutta olemme nyt yhdessä sopineet siitä, että kaksi miestä lähtee luoksenne rakkaiden veljiemme Paavalin ja Barnabaan mukana virallisina edustajinamme.

²⁶⁻²⁷ He ovat Juudas ja Silas. Kumpikin on vaarantanut henkensä Kristuksen tähden. He vahvistavat suullisesti sen, mitä me olemme kiistanalaisesta kysymyksestä päättäneet.

²⁸⁻²⁹ Pyhän Hengen ja meidän oman näkemyksemme mukaan teidän ei tarvitse kantaa juutalaisten lain taakkaa muuten kuin siltä osin, ettette syö epäjumalille uhrattua lihaa ettekä verta tai lihaa, josta verta ei ole laskettu kieltäytytte epäsideellisistä teoista. Riittää kun noudatatte näitä rajoituksia. Jääkää hyvästi!»

³⁰ Miehet lähtivät matkaan. Päästyään Antiokiaan he kutsuivat kaikki kristityt koolle ja antoivat heille kirjeen.

³¹ Seurakunta tuli hyvin iloiseksi näistä rohkaisevista sanoista.

³² Juudas ja Silas, jotka olivat kumpikin profeettoja, opettivat ja rohkaisivat uskovia.

³³ Kun he olivat olleet jonkin aikaa Antiokiassa, he palasivat Jerusalemiin vieden mukanaan seurakunnan kiitolliset terveiset niille, jotka olivat heidät lähettäneet.

³⁴⁻³⁵ Paavali, Barnabas ja monet muut julistivat kaupungissa Jumalan sanaa ja opettivat ihmisiä.

Paavalin ja Barnabaan ero

‡ **15:24** Sananomukaisesti: »saattaneet sielunne hämmennyksiin».

³⁶ Paavali ehdotti Barnabaalle muutaman päivän kuluttua: »Lähdetään uudestaan niihin Vähän-Aasian kaupunkeihin, joissa julistimme sanomaa Jeesuksesta, katsomaan, miten uskoon tulleet voivat.»

³⁷ Barnabas lupasi lähteä, mutta tahtoi ottaa Johannes Markuksen mukaan.

³⁸ Paavali ei kannattanut ajatusta, koska Johannes oli jättänyt heidät Pamfyliassa.

³⁹ Paavali ja Barnabas riitaantuivat tästä asiasta niin, että Barnabas purjehti Markuksen kanssa Kyprokseen, mutta

⁴⁰⁻⁴¹ Paavali pyysi toverikseen Silasta. Tämän kanssa hän lähti Syyriaan ja Kilikiaan antamaan hengellistä tukea seurakunnille. Uskovat saattoivat heidät matkaan rukoillen Jumalan siunausta.

16

¹ Paavali ja Silas menivät ensin Derbeen ja sieltä Lystraan, missä he tutustuivat Timoteukseen. Tämä oli nuori kristitty, jonka äiti oli Jeesukseen uskova juutalainen, mutta isä kreikkalainen.

² Lystran ja Ikonionin uskovat arvostivat Timoteusta,

³ ja Paavali ehdotti, että tämä lähtisi heidän mukaansa matkalle. Alueella asuvien juutalaisten takia Timoteus ympärileikattiin ennen matkaa; kaikkihan tiesivät, että hänen isänsä oli kreikkalainen.

⁴ He etenivät kaupungista toiseen ja kertoivat Jerusalemin kokouksessa tehdystä päätöksestä, joka koski pakanuudesta kääntyneitä kristittyjä.

5 Seurakuntien usko ja jäsenmäärä kasvoi päivä päivältä.

6 Tämän jälkeen he kulkivat Fryygian ja Galatian läpi, sillä Pyhä Henki oli kieltänyt heitä menemästä nyt Vähään-Aasiaan.

7 Mysian rajamailla he päättivät suunnistaa pohjoiseen, Bityniaan, mutta Jeesuksen Henki ei taaskaan antanut heidän mennä sinnepäin.

8 Sen vuoksi he kulkivat Mysian läpi Trooan kaupunkiin.

Paavali saa näyn

9 Yöllä Paavali näki näyn. Kreikkalainen mies pyysi häntä: »Tule tänne Makedoniaan auttamaan meitä.»

10 Tahdoimme* päästä heti lähtemään, sillä tajusimme, että Jumala halusi lähettää meidät Makedoniaan levittämään hyvää uutista.

11 Lähdimme purjehtimaan Trooaasta, tulimme suoraan Samotrakeen ja sieltä seuraavana päivänä Neapolikseen.

12 Lopulta olimme Filippissä, Makedonian rajalla sijaitsevassa Rooman† siirtokunnassa, ja jäimme sinne muutamaksi päiväksi.

13 Sapattina lähdimme kaupungista joen rantaan, jossa arvelimme olevan kokouspaikan. Muutamia naisia tulikin sinne, ja me opetimme heille Raamattua.

* **16:10** Luukas, tämän kirjan kirjoittaja, liittyi tässä Paavalin seuraan ja oli hänen matkallaan mukana. † **16:12** Sisältyy ajatukseen.

14 Eräs heistä oli tyatiralainen purppurakaupias Lyydia. Hän kunnioitti ennestäänkin Jumalaa, ja nyt Herra avasi hänen sydämensä ottamaan vastaan sen, mistä Paavali puhui.

15 Hänet kastettiin, samoin koko hänen talonväkensä. Hän sanoi meille: »Jos pidätte minua Jeesuksen oppilaana, tulkaa kotiini ja jääkää vieraikseni.» Hän suorastaan vaati meitä lähtemään mukaansa.

16 Kun eräänä päivänä olimme menossa kokouspaikalle rantaan, vastaanme tuli pahojen henkien vallassa oleva orjatyttö, joka osasi enustaa. Tytön isäntä sai hänen avullaan paljon tuloja.

17 Tyttö alkoi kulkea perässämme ja huutaa: »Nämä miehet ovat Jumalan palvelijoita! He ilmoittavat teille, miten voitte pelastua.»

18 Tätä jatkui monta päivää. Lopulta Paavali kääntyi perin juurin kyllästyneenä ja sanoi tytössä olevalle hengelle: »Käsken sinua lähtemään hänestä Jeesuksen Kristuksen nimessä.» Tyttö vapautui heti.

19 Orjatytön omistajien oli nyt turha odottaa rikastuvansa hänen avullaan. He ottivat Paavalin ja Silaan kiinni ja raahasivat torille kaupungin johdon tuomittavaksi.

20-21 »Nämä juutalaiset saavat aikaan häiriötä kaupungissamme», he selittivät tuohtuneina. »He opettavat ihmisiä tekemään kaikkea sellaista, minkä Rooman laki kieltää.»

Vankilassa

22 Kaupunkilaiset kääntyivät hetkessä Paavalia ja Silasta vastaan. Viranomaiset käskivät riisua heidät ja hakata perin pohjin.

23 Rajun pieksämisen jälkeen heidät teljettiin vankilaan. Vanginvartija vastasi omalla hengellään siitä, etteivät vangit karanneet.‡

24 Sen vuoksi hän pani Paavalin ja Silaan perimmäiseen selliin ja lukitsi jalkapuuhan.

25 Puolenyön aikaan miehet rukoilivat ja lauloivat kiitosvirsiä. Muut vangit kuuntelivat.

26 Silloin tuli yhtäkkiä voimakas maanjäristys. Se sai koko vankilan perustukset järkkymään, ovet avautuivat ja vankien kahleet irtosivat.

27 Kun vanginvartija heräsi ja näki, että ovet olivat auki, hän luuli vankien karanneen ja aikoi tappaa heti itsensä.

28 Silloin Paavali huusi: »Rauhoitu, me olemme kaikki täällä!»

29 Pelosta vavisten vartija pyysi valoa ja juoksi selliin Paavalin ja Silaan luo.

30 Hän vei heidät ulos ja kysyi: »Hyvät herrat, mitä minun on tehtävä, että pelastuisin?»

31 He vastasivat: »Usko Jeesukseen, niin sinä ja koko perheesi pelastutte.»

32 He kertoivat hänen kodissaan Jumalan hyvän uutisen Jeesuksesta.

33 Hän pesi vankien haavat. Koko perhe kastettiin.

34 Sitten vanginvartija kutsui vieraat aterialle. Hän oli hyvin iloissaan siitä, että hän ja koko talonväki olivat saaneet uskon Jumalaan.

‡ 16:23 Sisältyy ajatukseen.

³⁵ Kaupungin johto lähetti seuraavana aamuna poliisit sanomaan vartijalle: »Päästä ne miehet menemään.»

³⁶ Vartija kertoi Paavalille, että heidät oli nyt virallisesti vapautettu.

³⁷ Mutta Paavali sanoi: »Me olemme Rooman kansalaisia, ja kuitenkin meitä on ruoskittu julkisesti ilman oikeudenkäyntiä, ja sitten meidät on vielä teljetty vankilaan. Nyt meistä haluttaisiin päästä vähin äänin eroon. Ei, kyllä johtajat saavat itse tulla vapauttamaan meidät.»

³⁸ Poliisit kertoivat johtomiehille, mitä Paavali oli sanonut. Nämä pelästyivät, kun kuulivat Paavalin ja Silaan olevan Rooman kansalaisia.

³⁹ He tulivat nöyrästi suostuttelemaan vankeja, että nämä lähtisivät kaupungista.

⁴⁰ Paavali ja Silas menivät vielä käymään Lyydian kotona, jossa oli muitakin uskovia. Apostolit julistivat heille Jumalan sanaa ja lähtivät jatkamaan matkaa.

17

Vastoinkäymisiä Tessalonikassa

¹ Matka jatkui Amfipoloksen ja Apollonian kautta Tessalonikaan, jossa oli juutalaisten synagoga.

² Paavali meni sinne tapansa mukaan puhumaan. Kolmena perättäisenä sapattina

³ hän selitti ihmisille Raamatusta Messiaan kärsimistä ja ylösnousemusta koskevia ennustuksia ja osoitti, että tuo Messias oli juuri Jeesus.

4 Jotkut kuulijoista alkoivat uskoa Jeesukseen, muun muassa monet juutalaisten jumalanpalveluksiin osallistuvat kreikkalaiset miehet ja ylhäisöpiireihin kuuluvat naiset.*

5 Juutalaisten johtomiehet suuttuivat, keräsivät kaduilta joutilaita miehiä ja panivat pystyyn mellakan. He tunkeutuivat Jaasonin taloon viedäkseen Paavalin ja Silaan viranomaisten eteen.

6 Kun etsityt eivät olleetkaan siellä, raahattiin Jaason ja joitakin muita uskovia oikeuteen. Juutalaiset huusivat: »Paavali ja Silas ovat jo kääntäneet nurin muun maailman ja tulleet nyt mullistamaan meidän kaupunkiamme.

7 Jaason on päästänyt heidät kotiinsa. He ovat syyllistyneet valtiopetokseen, kun sanovat kuninkaaksi erästä Jeesusta eivätkä keisaria.»

8-9 Tuomarit ja kaupunkilaiset tulivat levottomiksi. Jaason ja muut pidätetyt päästettiin takuuta vastaan vapaalle jalalle.

10 Paavali ja Silas lähetettiin yön selkään kohti Bereaa. Perille päästyään he menivät taas juutalaisten synagogaan.

11 Berealaiset olivat avoimempia heidän sanomalleen kuin tessalonikalaiset. He kuuntelivat puheita mielellään ja tutkivat joka päivä Raamatusta, pitivätkö Paavalin ja Silaan väitteet paikkansa.

12 Uskoon tulleiden joukossa oli useita tunnettuja kreikkalaisia miehiä ja naisia.

* 17:4 Joissakin käsikirjoituksissa: »johtavien miesten vaimot».

13 Kun Tessalonikan juutalaiset saivat tietää, että Paavali oli mennyt puhumaan berealaisille, he lähtivät yllyttämään ihmisiä häntä vastaan.

14-15 Uskovat veivät Paavalin heti meren rantaan, ja jotkut saattoivat häntä Ateenaan asti. Silas ja Timoteus jäivät Bereaan, mutta Paavalin saattajat toivat palatessaan viestin, että näiden oli kiireen kaupalla lähdettävä Paavalin luo.

16 Odotellessaan heitä Ateenassa Paavali joutui kuohuksiin epäjumalankuvista, joita kaupunki oli täynnä.

17 Hän meni synagogaan keskustelemaan juutalaisten ja juutalaisia tapoja noudattavien kreikkalaisten kanssa ja puhui joka päivä ihmisille, joita tapasi torilla.

Paavali ja filosofit

18 Paavali joutui väittelyyn myös eräiden epikurolaisten ja stoalaisten filosofien kanssa. Kun hän kertoi heille Jeesuksesta ja hänen ylösnousemuksestaan, he totesivat: »Mies puhuu roskaa.» Toiset tuumivat: »Hän tyrkyttää jotain vierasta uskontoa.»

19 Paavali vietiin Areiopagille†. Hänen katsottiin edustavan uutta uskontoa, josta häntä pyydettiin kertomaan lisää.

20 »Puhuit niin erikoisista asioista, että tulimme uteliaiksi», ateenalaiset totesivat.

21 Kaikki ateenalaiset ja kaupungissa oleskelevat ulkomaalaiset olivat aina halukkaita keskustelemaan uusimmista aatevirtauksista.

† 17:19 Ateenan huomattavin tuomioistuimien kaupungin keskustassa. Tämän oikeusistuimen tehtäviin kuului mm opetustoimen valvonta.

22 Paavali astui keskelle Areiopagia ja aloitti: »Hyvät ateenalaiset, te olette selvästikin syvästi uskonnollisia ihmisiä,

23 sillä näin kadulla kävellessäni monia alttareita. Yhteen niistä oli kirjoitettu: 'Tuntemattomalle Jumalalle.' Haluaisin nyt kertoa teille tästä Jumalasta, jota olette palvelleet häntä tuntematta.

24 Hän on luonut koko maailman ja kaiken, mitä siinä on. Koska hän on taivaan ja maan Herra, hän ei asu ihmisten rakentamissa temppeleissä,

25 eivätkä ihmiset voi täyttää hänen tarpeitaan; eihän hän tarvitse mitään! Hän antaa meille elämän ja hengen ja kaiken, mitä me tarvitsemme.

26 Koko ihmiskunta sai alkunsa ensimmäisestä ihmisestä, jonka hän loi. Hän on etukäteen määrännyt kansojen kohtalot ja asuinrajat.

27 Tämän kaiken hän teki siksi, että ihmiset voisivat etsiä häntä ja ehkä löytääkin – vaikka eihän hän ole kaukana kenestäkään meistä.

28 Hänessä me elämme, liikumme ja olemme. Eräs oma runoilijanne on sanonut: 'Me olemme Jumalan sukua.'

29 Jos tämä pitää paikkansa, emme voi ajatella, että Jumala olisi jokin ihmisten tekemä kultainen tai hopeinen tai kivinen patsas.

30 Jumala on sietänyt ihmisten tietämättömyyttä, mutta nyt hän käskee kaikkia luopumaan epäjumalista ja kunnioittamaan yksin häntä.

31 Määrähetkenä hän antaa valitsemansa miehen tuomita maailman oikeudenmukaisesti;

ja todistukseksi siitä hän on herättänyt tuon miehen kuolleista.»

³² Kun he kuulivat Paavalin puhuvan ihmisestä, joka oli noussut kuolleista, jotkut nauroivat, mutta toiset sanoivat: »Haluaisimme kuulla asiasta lisää myöhemmin.»

³³ Paavali lopetti puheensa ja lähti.

³⁴ Muutamien kuulijoiden sisimpään syntyi usko – näitä olivat muun muassa Dionysius, tuomioistuimen jäsen, sekä eräs Damaris-niminen nainen.

18

¹ Paavali lähti Ateenasta Korinttiin.

²⁻³ Siellä hän tutustui Pontoksesta kotoisin olevaan juutalaiseen, Akvilaan, joka oli juuri muuttanut sinne vaimonsa Priskillan kanssa Italiasta. Keisari Claudius oli nimittäin karkottanut Roomasta kaikki juutalaiset. Paavali asui tämän pariskunnan luona, ja koska he kaikki kolme olivat ammatiltaan teltantekijöitä, he tekivät yhdessä työtä.

Tästä lähtien pakanoiden pariin

⁴ Jokaisena sapattina Paavali meni synagogaan ja yritti saada sekä juutalaisia että kreikkalaisia uskomaan Jeesukseen.

⁵ Kun Silas ja Timoteus olivat tulleet Makedoniasta, Paavali omistautui kokonaan Jumalan valtakunnan työlle ja julisti hyvää uutista ja todisti juutalaisille, että Jeesus on Kristus.

⁶ Kun nämä vain vastustivat häntä ja suhtautuivat pilkallisesti Jeesukseen, Paavali pudisti pölyt viitastaan ja sanoi: »Vastuu on teillä itsellänne;

minä olen syytön. Minä lähden nyt julistamaan Kristusta pakanoille.»

⁷ Hän meni synagogan vieressä asuvan Titius Justuksen luo, joka ei ollut juutalainen*, mutta kunnioitti Jumalaa.

⁸ Synagogan johtaja Krispus ja hänen perheensä uskoivat Herraan, ja heidät sekä muita korinttilaisia kastettiin.

⁹ Herra sanoi Paavalille eräänä yönä näyssä: »Älä pelkää, vaan jatka työtäsi.

¹⁰ Minä olen kanssasi, eikä kukaan voi tehdä sinulle pahaa. Tässä kaupungissa on monia, jotka uskovat minuun.»

¹¹ Paavali jäi Korintiin puoleksitoista vuodeksi opettamaan Jumalan sanaa.

¹² Gallion tultua Kreikan maaherraksi juutalaiset alkoivat yhteistoimin vastustaa Paavalia ja vetivät hänet oikeuteen.

¹³ Paavalia syytettiin siitä, että hän suostutteli ihmisiä palvelemaan Jumalaa Rooman lakien vastaisella tavalla.

¹⁴ Paavali aikoi ruveta puolustautumaan, mutta silloin Gallio sanoi syyttäjille: »Jos kysymyksessä olisi rikos, minun olisi kuunneltava teitä.

¹⁵ Mutta, hyvät juutalaiset, kun kiistellään sanoista ja ihmisistä ja teidän omista laeistanne, ne eivät kuulu minulle. En välitä puuttua niihin.»

¹⁶ Hän ajoi heidät pois oikeussalista.

¹⁷ Kiihtyneet kreikkalaiset ottivat kiinni synagogan uuden esimiehen Soosteneen ja löivät

* **18:7** Sisältyy ajatukseen.

häntä pihalla, mutta Gallio ei ollut sitä huomaavanaankaan.

¹⁸ Paavali jäi vielä moneksi päiväksi kaupunkiin. Sitten hän jätti hyvästit kristityille ja purjehti Priskillan ja Akvilan kanssa Syyrian rannikolle. Kenkreassa hän ajatti tukkansa juutalaisen tavan mukaan, sillä hän oli tehnyt lupauksen[†].

¹⁹ Efesossa hän jätti seuralaisensa satamaan ja meni itse synagogaan keskustelemaan juutalaisten kanssa.

²⁰ Häntä pyydettiin jäämään kaupunkiin joskin aikaa, mutta hän ei suostunut siihen.

²¹ »Minun on ehdittävä Jerusalemiin juhille», hän sanoi. Hän lupasi palata Efesoon, jos Jumala sallisi, ja lähti sitten purjehtimaan eteenpäin.

²² Seuraava pysähdyspaikka oli Kesarean satama. Sieltä käsin hän kävi tervehtimässä Jerusalemin seurakuntaa. Merimatka jatkui Antiokiaan.

²³ Oltuaan siellä jonkin aikaa hän lähti taas Vähään-Aasiaan ja kävi tapaamassa kaikkia Fryyagian ja Galatian uskovia. Hän rohkaisi heitä luottamaan kaikessa Jumalaan.

²⁴ Efesoon oli juuri tullut Aleksandriasta, Egyptistä, Apollos-niminen juutalainen, joka oli hyvä puhuja ja osasi opettaa Raamattua.

²⁵⁻²⁶ Hän oli kotimaassaan kuullut Johannes Kastajasta ja siitä, mitä tämä oli puhunut Jeesuksesta, mutta ei tiennyt Jeesuksesta enempää.

[†] **18:18** Kysymyksessä on Vanhan testamentin (4 Moos. 6:9,18) »nasiirilupaus». Tukan sai leikata vasta kun asianomainen oli täyttänyt Jumalalle antamansa lupauksen.

Niinpä hän julisti synagogassa innostuneena, että Messias oli tulossa. Priskilla ja Akvila olivat paikalla. He kutsuivat hänet vieraakseen ja kertoivat hänelle Jeesuksen elämän loppuvaiheesta ja sen merkityksestä ihmiskunnalle.‡

²⁷ Apolloksen teki mieli lähteä Kreikkaan, ja uskovat innostivat häntä matkustamaan sinne. He kirjoittivat Kreikan kristityille, että nämä ottaisivat tulijan hyvin vastaan. Apollos saikin tehdä Kreikassa Jumalan työtä, vahvistaa uusien kristittyjen uskoa.

²⁸ Hän kumosi kirkkaasti julkisessa keskustelussa kaikki juutalaisten vastaväitteet. Hänen oli helppo näyttää Raamatusta, että Jeesus todella oli Messias.

19

Efesolaiset ottavat vastaan Pyhän Hengen lahjan

¹ Kun Apollos oli Korintissa, Paavali matkusti maitse Efesoon, missä hän tapasi uskovia.

² Hän kysyi heiltä: »Saitteko Pyhän Hengen, kun teistä tuli kristittyjä?»

He vastasivat: »Emme oikein käsitä, mitä tarkoitat. Mikä se Pyhä Henki on?»

³ »Mihin sitten uskoitte, kun teidät kastettiin?» Paavali kysyi.

»Siihen, mitä Johannes Kastaja on opettanut», he vastasivat.

⁴ Silloin Paavali selitti, mitä Johanneksen kaste merkitsi. Se merkitsi, että kastettava tunnusti

‡ **18:25-26** Sananmukaisesti: »selittivät hänelle tarkemmin Jumalan tietä».

haluavansa kääntyä synnistä Jumalaan päin. Sen jälkeen tuli kuitenkin Jeesus, johon Johannes kehotti kastettuja uskomaan.

⁵ Kun efesolaiset kuulivat tämän, he halusivat saada kasteen Jeesuksen nimeen.

⁶ Kun Paavali sen jälkeen pani kätensä heidän päälleen, he saivat Pyhän Hengen, puhuivat kielillä ja profetoivat.

⁷ Miehiä oli toistakymmentä.

⁸ Paavali meni synagogaan ja puhui siellä kolmen kuukauden aikana joka sapatti* rohkeasti ja vakuuttavasti uskon perusteista†. Keskustelujen jälkeen monet uskoivat Jeesukseen.

⁹ Mutta oli niitäkin, jotka eivät hyväksyneet hänen sanomaansa, vaan vastustivat Kristusta julkisesti. Paavali kieltäytyi puhumasta enää heille ja alkoi sen sijaan opettaa Jeesukseen uskovia Tyrannuksen luentosalissa joka päivä.

¹⁰ Tätä koulutusta kesti kaksi vuotta, ja sen aikana kaikki Vähän-Aasian asukkaat, sekä juutalaiset että kreikkalaiset, saivat kuulla hyvän uutisen Jeesuksesta.

¹¹ Jumala teki ihmeitä:

¹² kun Paavalin vaatekappaleita vietiin sairaiden päälle, nämä paranivat ja pahat hengen lähtivät heistä.

¹³ Kaupungista toiseen kierteli juutalaisia, jotka myös ajoivat ihmisistä pahoja henkiä. Hekin päättivät kokeilla Jeesuksen nimen tehoa. He ottivat käyttöönsä uuden manauksen:

* **19:8** Sisältyy ajatukseen. † **19:8** Sananmukaisesti: »Jumalan valtakunnasta».

»Vannotamme teitä lähtemään sen Jeesuksen nimessä, josta Paavali puhuu.»

¹⁴ Juutalaisen ylipapin Skeuaan seitsemän poikaa

¹⁵ yrittivät tällä tavoin vapauttaa erästä miestä demonin vallasta, mutta henki vastasi: »Tunnen kyllä Jeesuksen ja Paavalin, mutta keitä te olette?«

¹⁶ Demonin vallassa oleva mies hyökkäsi veljesten kimppuun ja antoi heille sellaisen selkäsaunan, että heidän oli paettava talosta vaatteet revittyinä ja verissä päin.

¹⁷ Pian kaikki Efeson asukkaat – sekä juutalaiset että kreikkalaiset – saivat tietää, mitä oli tapahtunut. He pelästyivät kovasti ja alkoivat kunnioittaa Jeesuksen nimeä.

¹⁸⁻¹⁹ Monet Jeesukseen uskovat, jotka olivat harjoittaneet noituutta, tunnustivat asian ja polttivat loitsukirjansa suuressa yhteisessä roviossa. Kirjoja arvioitiin olleen 50 000 hopearahan arvosta.

²⁰ Tämä osoittaa, miten suuri Jumalan sanan vaikutus oli paikkakunnalla.

Efesossa väitellään

²¹ Näiden tapahtumien jälkeen Paavali tunki Pyhän Hengen kehottavan häntä kulkemaan Kreikan kautta, kun hän palaa Jerusalemiin. »Sitten minun on mentävä Roomaan«, Paavali sanoi.

²² Hän lähetti kaksi avustajaansa, Timoteuksen ja Erastuksen, edellään Kreikkaan, mutta jäi itse vielä joksikin aikaa Vähään-Asiaan.

²³ Efesossa kehittyi niihin aikoihin melkoinen kiista kristinuskosta.

²⁴ Sen aloitti Demetrius. Hän oli hopeaseppä, jonka palveluksessa oli monilla alan ammattimiehillä hyvät tulot: he tekivät pyhiinvaeltajille hopeisia Artemis-jumalattaren[‡] temppelin pienoismalleja.

²⁵ Demetrius kutsui koolle omat miehensä ja muut saman alan ammattilaiset ja selosti heille tilanteen:

»Hyvät miehet, ansaitsemme tästä työstä toimeentulomme.

²⁶ Niin kuin olette huomanneet, tuo Paavali on saanut monet uskomaan, että käsin tehdyt jumalat eivät olekaan mitään jumalia. Myyntimme alkaa pienentyä koko maakunnassa.

²⁷ Muutkin näkökohdat on otettava huomioon: suuren Artemis-jumalattaren temppeliä aletaan halveksia, ja jumalatar, jota ei palvella vain täällä vaan muuallakin maailmassa, unohdetaan kokonaan.»

²⁸ Vihaisina kuulijat alkoivat huutaa: »Efeson Artemis on suurin!«

²⁹ Paikalle alkoi kerääntyä väkeä, ja kaupunki oli äkkiä sekasorron vallassa. Kaikki ryntäsivät ulkoilmateatteriin. Ihmisjoukko veti mukaansa Paavalin makedonialaiset matkatoverit Gaiuksen ja Aristarkuksen.

³⁰ Paavalikin olisi tahtonut mennä sisään, mutta hänen kristityt ystävänsä eivät päästäneet häntä sinne.

³¹ Myös maakunnan hallintoviranomaisissa oli hänen ystäviään, ja he lähettivät sanan, ettei

[‡] 19:24 Kreikkalainen hedelmällisyyden jumalatar.

Paavali saisi vaarantaa henkeään menemällä teatteriin.

³² Ihmiset huusivat kuka mitäkin – tilanne oli kaaosmainen, eivätkä useimmat edes tienneet, miksi oltiin koolla.

³³ Joukosta vedettiin esiin Aleksander, ja juutalaiset yrittivät työntää häntä puhumaan. Hän koetti pyytää hiljaisuutta voidakseen aloittaa,

³⁴ mutta kun ihmiset huomasivat, että hän oli juutalainen, he alkoivat huutaa: »Efeson Artemis on suurin!» Tätä jatkui kaksi tuntia.

³⁵ Kaupunginsihteeri sai heidät lopulta rauhoittumaan sen verran, että pystyi puhumaan: »Hyvät efesolaiset, kaikkihan tietävät, että Efeso on Artemiin palvonnan keskus§ – hänen kuvansakin putosi taivaasta juuri tänne.

³⁶ Tämä on kiistämätön tosiasia, ja siksi teidän ei pitäisi menettää malttianne eikä tehdä mitään hätiköityä.

³⁷ Nyt olette tuoneet tänne miehiä, jotka eivät ole varastaneet mitään temppeleistä eivätkä pilkanneet Artemista.

³⁸ Jos Demetriuksella ja hänen työntekijöillään on jotakin näitä vastaan, niin haastakoot nämä miehet oikeuteen.

³⁹ Muista asioista voidaan tavalliseen tapaan valittaa kansankokoukselle.

⁴⁰ Rooman hallitus voi hyvinkin panna meidät tilille tämänpäiväisestä aiheettomasta mellakasta.»

⁴¹ Hän sai lopulta kokouksen hajotetuksi.

§ 19:35 Sananmukaisesti: »temppelein vaalija».

20

¹ Kun tilanne oli rauhoittunut, Paavali kutsui kristityt koolle, piti heille rohkaisevan puheen ja hyvästeli heidät. Hän oli lähdössä Kreikkaan.

² Matkalla hän vahvisti tapaamiensa kristittyjen uskoa.

³ Hän oli Kreikassa kolme kuukautta ja valmistautui purjehtimaan Syyriaan, mutta saikin kulla juutalaisten punovan juonia häntä vastaan ja päätti lähteä ensin Makedoniaan.

⁴ Paavalin mukana matkusti monta miestä: berealainen Soopatros, Pyrrhoksen poika, tessalonikalaiset Aristarkus ja Sekundus, derbeläinen Gaius, Timoteus sekä Tykikus ja Trofimus, jotka nyt palasivat kotiinsa Vähään-Aasiaan.

⁵ He menivät edeltä ja odottivat meitä Trooaassa.

⁶ Pääsiäisen jälkeen nousimme laivaan Filipissä, Pohjois-Kreikassa, ja olimme viisi päivää myöhemmin perillä Trooaassa, jonne jäimme viikoksi.

Poika putoaa ikkunasta

⁷ Kokoonnuimme sunnuntaina yhteiselle aterialle. Paavalin oli määrä lähteä seuraavana päivänä. Hän piti pitkän puheen, joka jatkui puoleen yöhön.

⁸ Monta lamppua oli sytytetty palamaan yläkerran huoneeseen, jossa olimme koolla.

⁹ Kun Paavali puhui puhumistaan, ikkunalaudalla istunut Eutykus-niminen nuori poika nukahti ja putosi kolmannesta kerroksesta maahan. Hän kuoli heti.

10-11-12 Paavali meni pihalle ja kiersi kätensä pojan ympärille. »Olkaa rauhassa, pojalla ei ole mitään hätää», hän sanoi. Poika eli ja oli terve! Kaikki menivät riemuissaan takaisin sisään ja nauttivat ehtoollista. Sitten Paavali puhui vielä pitkään ja lähti vasta aamun sarastaessa jatkaamaan matkaansa.

13 Paavali kulki jalkaisin Assokseen, jonne me olimme purjehtineet jo edeltäpäin.

14 Sieltä jatkoimme yhdessä matkaa Mityleneen

15 ja edelleen Kioksen kohdalle Samokseen ja sitten Miletoon. Kussakin paikassa kului vuorokausi.

Hyvästijättö efesolaisille

16 Paavali oli päättänyt, ettei tällä kertaa pysähtyisi Efesoon, sillä hänen teki mieli ehtiä helluntaiksi Jerusalemiin.

17 Mileton satamasta hän kuitenkin lähetti Efeson seurakunnan johtajille viestin, jossa hän pyysi näitä tulemaan luokseen.

18 Efesolaiset tulivat, ja Paavali puhui heille: »Tiedätte, että siitä asti, kun ensi kertaa tulin Vähään-Aasiaan,

19 olen nöyrästi halunnut tehdä Jumalan työtä. Joskus olen saanut tehdä sitä itkien, joskus olen joutunut suureen vaaraan, kun juutalaiset ovat suunnitelleet minun murhaamistani.

20 Kaikesta huolimatta olen jatkanut työtäni ja puhunut julkisesti ja kodeissanne siitä, minkä tiedän olevan totta.

21 Olen puhunut samasta asiasta sekä juutalaisille että pakanoille: meidän on Jeesukseen

Kristukseen uskoen käännäyttävä synnistä Jumalan tielle.

²² Nyt olen menossa Jerusalemiin. En tiedä, mikä minua siellä odottaa, mutta Pyhä Henki kuljettaa minua sinne vastustamattomasti*

²³ ja muistuttaa minua joka kaupungissa siitä, että minut vangitaan ja että joudun kärsimään.

²⁴ Elämäni ei kuitenkaan ole minkään arvoista, ellen käytä sitä Jeesuksen minulle antaman tehtävän suorittamiseen. Haluan viedä kaikkialle ilosanoman Jumalan suunnattomasta hyvyydestä ja rakkaudesta.

²⁵ Tiedän, ettei kukaan teistä, joille olen puhunut Jumalan valtakunnasta, näe minua enää.

²⁶⁻²⁷ Tahtoisin sanoa suoraan, että tunnen täyttäneeni tehtävän, jonka sain, eikä kukaan joudu minun laiminlyöntieni tähden kadotukseen.

²⁸ Pitäkää hyvää huolta itsestänne ja joukosta, jonka Pyhä Henki on antanut johdettavaksenne. Te olette vastuussa seurakunnasta, jonka hintana oli Jumalalle hänen oman Poikansa henki.

²⁹ Tiedän, että lähtöni jälkeen seurakuntaanne tulee miehiä, jotka käyvät kuin sudet lauman kimppuun.

³⁰ Omastakin joukostanne nousee sellaisia, jotka alkavat vääristellä totuutta ja haalia itselleen oppilaita.

³¹ Olkaa tarkkoja! Muistakaa, että olen kolme vuotta kaikkeni antaen neuvonut teitä kädestä pitäen.

* **20:22** Tai: »sisäisestä pakosta».

³² Jätän teidät nyt Jumalan ja hänen lupautensa varaan. Jumala kasvattaa uskoanne ja antaa teille ja muille lapsilleen perinnöksi ikuisen elämän.

³³ En ole havitellut rahaa tai hienoja vaatteita.

³⁴ Näillä käsilläni olen elättänyt itseni ja työtoverini.

³⁵ Autoin köyhiäkin, että esimerkilläni muistuttaisin Jeesuksen sanoista 'Onnellisempaa on antaa kuin ottaa'.»

³⁶ Paavali lopetti ja polvistui rukoilemaan kaikkien kanssa.

³⁷ Efesolaiset itkivät hyvästellessään hellästi Paavalia.

³⁸ Eniten heitä surettivat Paavalin sanat, etteivät he enää näkisi häntä. Sitten he saattoivat hänet laivaan.

21

Paavalin viimeinen käynti Jerusalemissa

¹ Kun olimme hyvästelleet efesolaiset, purjehdimme suoraan Koos-saaren rantaan. Sieltä ehdimme seuraavana päivänä Rodokseen ja edelleen Pataraan,

² missä nousimme Foinikiaan menevään laivaan.

³ Kypros jäi reitistämme vasemmalle, ja purjehdimme Syyriaan, Tyyron satamaan, jonne laivan piti purkaa lastinsa.

⁴ Menimme tapaamaan paikkakunnan kristittyjä ja jäimme heidän luokseen viikoksi. Pyhän Hengen vaikutuksesta he varoittivat Paavalia menemästä Jerusalemiin.

⁵ Viikon kuluttua palasimme satamaan, ja koko seurakunta saattoi meitä – naiset ja lapsetkin olivat mukana. Rannassa rukoilimme polvillamme. Kun olimme sanoneet hyvästit,

⁶ nousimme laivaan, ja saattajat palasivat kotiinsa.

⁷ Tyyron jälkeen oli seuraava pysähdyspaikkamme Ptolemis. Tapasimme uskovat, mutta viivyimme siellä vain päivän.

⁸ Jatkoimme matkaa Kesareaan ja menimme evankelista Filippuksen kotiin. Hän oli yksi seitsemästä ensimmäisestä diakonista*.

⁹ Hänellä oli neljä naimatonta tytärtä, joilla oli profetoimisen[†] lahja.

¹⁰ Olimme siellä monta päivää. Juudeasta tuli luoksemme Agabus-niminen mies,

¹¹ ja hänkin profetoi. Hän satoi kätensä ja jalkansa Paavalin vyöllä ja sanoi: »Pyhä Henki on ilmoittanut minulle, että juutalaiset sitovat näin Jerusalemissa tämän yön omistajan ja antavat hänet roomalaisille.»

¹² Kun kuulimme tämän, pyysimme kaikki, ettei Paavali matkustaisi Jerusalemiin.

¹³ Mutta hän sanoi itse: »Mitä varten te itkette ja teette minutkin onnettomaksi? Olen valmis pidätettäväksi ja jopa kuolemaan Jerusalemissa Jeesuksen tähden.»

¹⁴ Kun kävi ilmi, ettei hän halunnut muuttaa suunnitelmiaan, annoimme periksi ja sanoimme: »Tapahtukoon sitten Jumalan tahto.»

* **21:8** Ks. Ap.t. 8:1-6. † **21:9** Ks. 1 Kor. 12; 14.

15 Vähän myöhemmin pakkasimme tavaramme ja lähdimme ratsastaen Jerusalemiin.

16 Eräät kesarealaiset uskovat saattoivat meidät majapaikkaamme, vanhan kyproslaisen kristityn, Mnasonin, kotiin.

17 Meidät otettiin Jerusalemissa sydämellisesti vastaan.

18 Seuraavana päivänä pääsimme Paavalin kanssa tapaamaan Jaakobia ja Jerusalemin seurakunnan johtajia.

19 Kun olimme tervehtineet, Paavali selosti tarkkaan, mitä kaikkea Jumala oli tehnyt hänen työnsä välityksellä pakanoiden keskuudessa.

20 Seurakunnan johtajat kiittivät Jumalaa kulemastaan. Sitten he sanoivat: »Tiedät varmaan, että monia tuhansia juutalaisiakin on tullut uskoon. He ovat kaikki hyvin tarkkoja siitä, että noudatamme edelleen juutalaisten perinnäistapoja.»

21 Jerusalemin juutalaiskristityille on kerrottu, että sinä vastustaisit Mooseksen lakia ja juutalaisia tapoja ja kieltäisit jopa ympärileikkaamasta lapsia.

22 Mitähän nyt olisi paras tehdä? He saavat varmasti kuulla, että olet tullut tänne.

23 Meillä olisi ehdotus: Täällä on neljä miestä, jotka ovat tehneet Jumalalle lupauksen. §

24 Menkää yhdessä temppeliin ja osallistu sinä heidän kanssaan lain säätämään uhritoimitukseen. Maksa kaikkien kulut. Sen jälkeen miehet

‡ 21:20 Sananmukaisesti: »he ovat kaikki lainkiivailijoita».

§ 21:23 Ks. alaviitettä Ap.t. 18:18.

voivat leikkauttaa tukkansa. Näin kaikki saavat tietää, että hyväksyt tällaisen tavan ja tottelet itsekkin juutalaisten lakia.

²⁵ Pakanakristittyjähän emme vaadi noudattamaan juutalaisten tapoja muutamaa poikkeusta lukuunottamatta: pyysimme kirjeessämme, että he eivät söisi epäjumalille uhrattua lihaa eivätkä sellaista lihaa, josta verta ei ole laskettu, sekä kieltäytyisivät epäsiveellisyydestä.»

²⁶⁻²⁷ Paavali suostui ehdotukseen. Hän meni miesten kanssa seuraavana päivänä temppeliin toimitusta varten ja ilmoitti julkisesti, mihin mennessä he toisivat lupaamansa uhrin: aikaa oli seitsemän päivää.

Melkein viikko oli kulunut, kun muutamat Vähästä-Aasiasta tulleet juutalaiset huomasivat Paavalin temppelissä ja järjestivät häntä vastaan mielenosoituksen. He ottivat hänet kiinni

²⁸ ja huusivat: »Israelilaiset, tulkaa auttamaan! Tämä mies opettaa ihmisiä vastustamaan juutalaisten lakia ja koko kansaamme. Hän puhuu pahaa temppelistäkin ja tuo tänne luvattomasti pakanoita.»

²⁹ Aikaisemmin päivällä he olivat nähneet Paavalin kaupungilla efesolaisen Trofimuksen kanssa ja luulivat, että Paavali oli tuonut tämän temppeliin.

³⁰ Kohina valtasi kaupungin. Villiintyneet ihmiset juoksivat temppelialueelle, ottivat Paavalin kiinni ja raahasivat hänet ulos. Portit suljettiin heti.

³¹ Paavali aiottiin tappaa saman tien, mutta roomalaisen joukko-osaston komentaja ehti ku-

ulla, että Jerusalemin oli joutunut sekasorron valtaan.

³² Hän lähti heti sotilaiden ja upseerien kanssa tapahtumapaikalle. Ihmiset lakkasivat pahoinpitelemästä Paavalia, kun näkivät heidän tulevan.

³³ Komentaja antoi pidätysmääräyksen ja käski sitoa Paavalin kaksinkertaisilla kahleilla. Sitten hän kysyi väkijoukolta, kuka Paavali oli ja mitä hän oli tehnyt.

³⁴ Yksi selitti yhtä, toinen toista, ja kun komentaja ei saanut asiasta selvää, hän käski tuoda Paavalin kasarmiin.

³⁵ Kun hänet oli tuotu portaille, ihmisjoukko tuli niin väkivaltaiseksi, että sotilaiden piti kantaa Paavalia olkapäillään saadakseen hänet sisään.

³⁶ Perässä seuraava joukko huusi: »Kuolema tälle miehelle!»

³⁷⁻³⁸ Kun päästiin ovelle, Paavali kysyi komentajalta: »Saanko sanoa jotain?»

Komentaja kysyi hämmästyneenä: »Osaatko kreikkaa? Etkö olekaan se Egyptistä tullut kansankiihottaja, joka muutama vuosi* sitten vei autiomaahan neljätuhatta juutalaista kapinallista?»

³⁹ Paavali vastasi: »En toki. Olen juutalainen ja kotoisin suuresta kilikialaisesta kaupungista, Tarsosta. Saisinko puhua näille ihmisille?»

Paavalin puhe

⁴⁰ Komentaja suostui pyyntöön. Paavali seisoi portailla ja viittasi väkijoukkoa vaikenemaan.

* **21:37-38** Sananmukaisesti: »jokin aika sitten».

Kun oli syntynyt syvä hiljaisuus, hän alkoi puhua heprean kielellä:

22

¹ »Hyvät veljet, antakaa minun sanoa jotain puolustukseksi.»

² Kun ihmiset tajusivat hänen puhuvan hepreaa, hiljaisuus syveni entisestään.

³ »Olen juutalainen, kotoisin kilikialaisesta Tarson kaupungista», hän selitti. »Olin Jerusalemissa Gamalielin oppilaana ja opin tarkkaan juutalaisten lait ja tavat. Halusin innokkaasti tehdä kaiken Jumalan kunniaksi; siihenhän tekin olette pyrkineet tänään.

⁴ Henkeen ja vereen asti vainosin kristittyjä ja panin tyrmään sekä miehiä että naisia.

⁵ Ylipappi tai kuka muu kansanjohtaja tahansa voi todistaa tämän. Pyysin nimittäin heiltä kirjeet Damaskon juutalaisten johtomiehille, että nämä antaisivat minun pidättää sikäläiset kristityt ja tuoda Jerusalemiin rangaistaviksi.

⁶ Matkalla lähellä Damaskoa leimahti ympärilläni keskipäivän aikaan äkkiä valtavan kirkas valo.

⁷ Kaaduin maahan ja kuulin äänen: 'Saul, miksi vainoat minua?'

⁸ 'Kuka oikein olet?' kysyin puhujalta. Hän vastasi: 'Olen Jeesus Nasaretilainen, jota vainoat.'

⁹ Matkatoverini näkivät valon, mutta eivät kuulleet Jeesuksen ääntä.

¹⁰ Vastasin hänelle: 'Herra, mitä minun pitäisi tehdä?' Hän sanoi: 'Mene Damaskoon, niin

saat kuulla siellä, millaisia tehtäviä sinulle on varattu.’

¹¹ Olin tullut sokeaksi kirkkaasta valosta, ja tovereideni piti taluttaa minut Damaskoon.

¹²⁻¹³ Luokseni tuli kaupungissa eräs Ananias-niminen mies. Hän oli lakia tarkoin noudattava juutalainen, jota muut juutalaiset pitivät suuressa arvossa. Hän sanoi minulle: ‘Saul, veljeni, nyt sinä pystyt taas näkemään!’ Samalla hetkellä näköni palasi.

¹⁴ Sitten hän selitti minulle: ‘Isiemme Jumala on valinnut sinut: saat oppia tuntemaan hänen tahtonsa, saat nähdä Messiaan* ja kuulla hänen äänensä.

¹⁵ Sinun on julistettava sanomaa hänestä kaikkialla ja kerrottava ihmisille, mitä olet nähnyt ja kuullut.

¹⁶ Mene nyt heti kastettavaksi, anna pestä pois syntisi ja rukoile Herran nimeen.’

¹⁷⁻¹⁸ Kun palasin Jerusalemiin, vaivuin temppelissä rukoillessani unentapaiseen tilaan. Herra sanoi minulle näyssä: ‘Lähde pian Jerusalemistä, sillä täällä ihmiset eivät usko, kun puhut heille minusta.’

¹⁹ Minä sanoin: ‘Mutta Herra, kyllähän he tietävät, miten olen vanginnut ja lyönyt synagogissa niitä, jotka uskovat sinuun.

²⁰ Olin mukana, kun todistajasi Stefanus murhattiin ja hyväksyin sen: vartioin kivittäjien vaatteita.’

* **22:14** Sananmukaisesti: »vanhurskaan».

21 Mutta Jumala sanoi minulle: 'Lähde Jerusalemissa, sillä minä lähetän sinut kauas pakanoiden luo.'

22 Tähän asti väkijoukko oli kuunnellut Paavalia. Nyt ihmiset alkoivat huutaa kuin yhdestä suusta: »Pois tuo mies! Tuollaisella ei ole oikeutta elää!»

23 He kirkuivat, heittelivät vaatekappaleita ja viskoivat hiekkaa ilmaan.

24 Komentaja käski viedä Paavalin sisään ja lyödä häntä, että hän tunnustaisi rikoksensa. Hän halusi saada selville, miksi ihmiset olivat noin raivoissaan.

25 Paavali sidottiin ruoskittavaksi. Silloin hän kysyi vieressä seisovalta upseerilta: »Antaako laki teidän ruoskia Rooman kansalaista ilman oikeudenkäyntiä?»

26 Upseeri meni kysymään komentajalta: »Mitä aiot tehdä? Mies on Rooman kansalainen.»

27 Komentaja tuli kysymään Paavalilta: »Oletko tosiaan Rooman kansalainen?»

»Varmasti olen», hän vastasi.

28 »Niin olen minäkin», vastasi komentaja. »Tosin sain maksaa siitä paljon.»

»Minä olen ollut Rooman kansalainen syntymästäni saakka», Paavali sanoi.

29 Sotilaat, joiden piti ruoskia Paavalia, hävisivät äkkiä paikalta. Komentajakin pelästyi tajutessaan, että oli määrännyt Rooman kansalaisen sidottavaksi.

Paavali juutalaisten neuvoston edessä

30 Seuraavana päivänä komentaja irrotti Paavalin kahleet ja käski ylipappien kokoontua

juutalaisten neuvoston istuntoon. Hän vei Paavalin tutkittavaksi, sillä hän halusi saada selville, mistä koko jutussa oikein oli kysymys.

23

¹ Paavali katsoi suoraan neuvoston jäseniin ja aloitti:

»Hyvät veljet, minulla on aina ollut Jumalan edessä puhdas omatunto.»

² Silloin ylipappi Ananias käski niitä, jotka seisoivat lähellä Paavalia, läimäyttää häntä vasten suuta.

³ Paavali sanoi: »Jumala lyö sinua itseäsi, senkin teeskentelijä*! Mikä tuomari sinä olet? Rikot lakia, kun käsket noin vain lyödä minua.»

⁴ Paavalin lähellä olevat miehet varoittivat: »Näinkö sinä puhut Jumalan ylipapille?»

⁵ Paavali vastasi: »En tiennyt, että hän on ylipappi. Raamatussahan sanotaan: 'Älä puhu pahaa kenestäkään kansasi johtajasta.'»[†]

⁶ Silloin Paavali muisti erään asian. Neuvoston jäsenistä osa oli fariseuksia, osa saddukeuksia. Niinpä hän huusi: »Olen fariseusten jälkeläinen ja itsekin fariseus. Olen oikeuden edessä siksi, että uskon kuolleiden ylösnousemukseen!»

⁷ Odotetusti neuvosto jakautui nyt kahtia,

⁸ sillä saddukeukset eivät usko henkien olemassaoloon, ylösnousemukseen eivätkä enkeleihin kuten fariseukset.

* **23:3** Sananmukaisesti: »valkeaksi kalkittu seinä». † **23:5** Sananmukaisesti: »valkeaksi kalkittu seinä».

9 Syntyi kova hälinä. Muutamat fariseusten opettajat alkoivat väittää, että Paavali oli oikeassa, ja huusivat: »Ei hänessä mitään vikaa ole. Ehkä henki tai enkeli on tosiaan puhunut hänelle Damaskon-matkalla‡.»

10 Meteli yltyi ja Paavalia kiskottiin sinne tänne. Komentaja pelkäsi, että hänet revittäisiin kappaleiksi ja käskei sotilaiden pelastaa hänet ja viedä voimakeinoin oikeussalista kasarmiin.

11 Seuraavana yönä Herra seiso i Paavalin vieressä ja sanoi hänelle: »Sinun ei tarvitse pelätä. Saat puhua minusta Roomassa niin kuin olet puhunut täällä Jerusalemissakin.»

12-13 Seuraavana aamuna yli neljäkymmentä juutalaista sopi keskenään, että he eivät söisi eivätkä joisi mitään ennen kuin olisivat tappa neet Paavalin.

14 He menivät kertomaan ylipapeille ja muille kansanjohtajille valastaan ja pyysivät:

15 »Käskekää komentajan tuoda Paavali taas oikeuteen. Sanokaa, että aiotte tehdä joitakin lisäkysymyksiä. Tapamme hänet matkalla.»

16 Paavalin sisarenpoika sai kuitenkin vihiä suunnitelmasta ja tuli kasarmiin kertomaan siitä Paavalille.

17 Paavali kutsui erään upseerin luokseen ja pyysi: »Vie tämä poika komentajan luo. Hänellä on tärkeää asiaa.»

18 Upseeri täytti pyynnön ja sanoi komentajalle: »Vankina oleva Paavali sanoi, että pojalla olisi sinulle jotain asiaa.»

‡ 23:9 Sisältyy ajatukseen.

¹⁹ Komentaja veti pojan syrjään ja kysyi: »No, mitä sinä tahdot?»

²⁰ Poika vastasi: »Juutalaiset aikovat pyytää sinulta, että veisit Paavalin huomenna takaisin oikeuteen. He haluaisivat muka vielä jatkaa kuulustelua.

²¹ Mutta älä päästä häntä! Kadun varrella on nimittäin yli neljäkymmentä miestä valmiina hyökkäämään hänen kimppuunsa ja tappamaan hänet. He ovat vannoneet, etteivät syö tai juo mitään, ennen kuin Paavali on kuollut. Kaikki on valmiina, vain sinun suostumuksesi enää tarvitaan.»

²² Ennen kuin komentaja päästi pojan menemään, hän varoitti tätä: »Älä paljasta kenellekään, mitä kerroit minulle.»

²³⁻²⁴ Komentaja pyysi luokseen kaksi upseeria ja antoi käskyn: »Varustakaa iltaan kello yhdeksään mennessä kaksisataa sotilasta lähtemään Kesareaan. Tarvitsette myös kaksisataa keihäs miestä ja seitsemänkymmentä ratsua. Antakaa Paavalille hevonen ja saattakaa hänet turvallisesti maaherra Felixin luo.»

²⁵ Sitten hän kirjoitti maaherralle kirjeen:

²⁶ »Claudius Lysias tervehtii hänen ylhäisyyttään, maaherra Felixiä.

²⁷ Juutalaiset ottivat tämän miehen kiinni ja olivat vähällä tappaa hänet. Lähetin sotilaat pelastamaan hänet, kun kuulin, että hän on Rooman kansalainen.

²⁸ Toimitin hänet juutalaisten neuvoston eteen saadakseni selville, mitä hän oli tehnyt.

²⁹ Huomasin pian, että kiista koski juutalaisten uskoa, eikä mies varmastikaan ansainnut vankeutta eikä kuolemantuomiota.

³⁰ Kun sain tietää, että on tehty salaliitto hänen murhaamiseksi, päätin lähettää hänet luoksesi. Pyydän syyttäjiäkin esittämään asiansa sinulle.»

³¹ Sotilaat veivät Paavalin illalla määräyksen mukaan Antipatrikseen.

³² He palasivat seuraavana päivänä kasarmille, mutta Paavali jatkoi matkaa Kesareaan ratsujoukon saattamana.

³³ Perillä Kesareassa ratsumiehet esittelivät Paavalin maaherralle ja antoivat kirjeen.

³⁴ Luettuaan viestin maaherra kysyi, mistä Paavali oli kotoisin.

»Olen Kilikiasta», Paavali vastasi.

³⁵ »Kuulustelen sinua sitten tarkemmin, kun syyttäjäsi tulevat», maaherra sanoi ja käski pitää Paavalia vangittuna kuningas Herodeksen linnassa.

24

Paavali roomalaisjohtajien edessä

¹ Viisi päivää myöhemmin tulivat Kesareaan ylipappi Ananias, eräät muut juutalaisten johtajat* ja asianajaja Tertullus. He halusivat esittää kanteen Paavalia vastaan.

² Kun syytetty oli tuotu maaherran eteen, Tertullus aloitti:

»Arvoisa maaherra.

* **24:1** Sananmukaisesti: »kansan vanhimmat».

³ Olemme hyvin kiitollisia olojen rauhoittumisesta ja monista uudistuksista, joista juutalaiset ovat päässeet osalliseksi toimintasi ansiosta.

⁴ En tahdo viivyttää sinua pitkään, mutta toivon, että kuuntelisit hetkisen, mistä syytämme tätä miestä.

⁵ Olemme huomanneet hänen aiheuttavan hankaluuksia, sillä hän kiihottaa juutalaisia kaikkialla mellakoihin ja kapinaan Rooman hallitusta vastaan. Hän on nasaretilaisten lahkoon johtaja.

⁶ Hän yritti häpäistä temppeleäkin, mutta silloin me pidätimme hänet.

Halusimme rangaista häntä lakimme mukaan,

⁷ mutta varuskunnan komentaja Lysias otti hänet väkisin käsistämme

⁸ ja alkoi vaatia, että asia olisi vietävä Rooman lakien mukaan oikeuteen. Voit todeta syytöksemme paikkansapitävyyden, kun tutkit vankia itse.»

⁹ Kaikki muut juutalaiset vakuuttivat, että Tertullus puhui totta.

¹⁰ Maaherra viittasi, että Paavalilla oli puheenvuoro. Tämä aloitti:

»Arvoisa maaherra, olet toiminut juutalaisten tuomarina useita vuosia, ja siksi voin luottavasti puolustaa asiaani.

¹¹ Voit helposti todeta, että siitä on vasta kaksitoista päivää, kun menin Jerusalemiin palvelukseksi temppeleissä Jumalaa.

¹² En ole aiheuttanut mellakoita sen paremmin synagogissa kuin kaduillakaan,

¹³ eikä minua vastaan osoitettuja syytöksiä voida mitenkään todistaa oikeiksi.

14 Yhden asian kuitenkin tunnustan: kuljen pelastuksen tietä, jota he sanovat lahkoksi. Palvelen esi-isiemme Jumalaa, noudatan juutalaisten lakia ja uskon kaiken, mitä profeetat ovat kirjoittaneet.

15 Uskon myös samoin kuin nämä miehet, että kaikki ihmiset heräävät kuolleista, sekä jumalattomat että Jumalaan uskovat.

16 Tästä syystä pyrin siihen, että minulla olisi aina puhdas omatunto sekä Jumalan että ihmisten edessä.

17 Oltuani vuosikausia poissa pääsin nyt tulemaan Jerusalemiin. Mukanani oli avustus juutalaisille, ja halusin myös antaa uhrin Jumalalle.

18 Olin suorittanut puhdistusmenot, kuten laki vaatii, eikä temppelissä ollut ympärilläni minkäänlaista hälinää. Muutamat Vähän-Aasian juutalaiset tapasivat minut siellä.

19 Heidän pitäisi nyt olla kertomassa teille, jos heillä on jotakin minua vastaan.

20 Voitte kysyä näiltäkin miehiltä, mitä väärää heidän neuvostonsa näki minussa.

21 Ehkä minun ei olisi pitänyt[†] huutaa neuvoston istunnossa: 'Olen tässä siksi, että uskon kuolleiden ylösnousemukseen!' Muutahan en sanonut.»

22 Felix tiesi, että kristityt eivät panneet alulle mellakoita[‡]. Hän pyysi juutalaisia odottamaan Lysiaksen tuloa ja siirsi asian käsittelyä.

23 Paavalin hän lähetti vankilaan, mutta käski vartijoiden kohdella häntä hyvin ja päästää

[†] 24:21 Sananmukaisesti: »paitsi tätä ainoaa lausetta». [‡] 24:22 Sananmukaisesti: »jolla oli tarkka tieto tästä tiestä».

hänen ystävänsä vapaasti tuliaisineen hänen luokseen.

²⁴ Muutamaa päivää myöhemmin Felix ja hänen juutalaissyntyinen vaimonsa Drusilla haettivat Paavalin luokseen ja pyysivät, että tämä kertoisi heille uskosta Jeesukseen Kristukseen.

²⁵ Kun Paavali puhui Jumalan mielen mukaisesta elämästä, itsehillinnästä ja ihmiskunnan tuomiosta, Felix kuitenkin pelästyi.

»Saat mennä nyt, mutta lähetän hakemaan sinua myöhemmin, kun minulla on sopivampaa aikaa», hän sanoi.

²⁶ Hän myös toivoi, että Paavali alkaisi lahjoa häntä, ja siksi tämä sai tulla kerran toisensa jälkeen keskustelemaan hänen kanssaan.

²⁷ Näin kului kaksi vuotta. Sitten Porcius Festuksesta tuli Felixin seuraaja. Felix, joka tavoitteli juutalaisten suosiota, jätti Paavalin vankeuteen.

25

¹ Kolme päivää sen jälkeen, kun Festus oli astunut virkaansa Kesareassa, hän lähti Jerusalemiin.

² Siellä juutalaisten johtajat tulivat kertomaan hänelle Paavalin tapauksesta.

³ He pyysivät, että Festus lähettäisi Paavalin heti Jerusalemiin. Itse asiassa heidän tarkoituksensa oli murhata hänet matkalla.

⁴ Mutta Festus vastasi, että hän aikoi pian palata Kesareaan, ja koska Paavalikin oli siellä,

⁵ olisi yksinkertaisinta, että asiaa käsittelevät viranomaiset lähtisivät hänen mukanaan oikeudenkäyntiin.

Paavalin oikeudenkäynti alkaa

⁶ Festus palasi Kesareaan kahdeksan tai kymmenen päivää myöhemmin, ja heti seuraavana päivänä alkoi Paavalin oikeudenkäynti.

⁷ Kun Paavali oli tuotu oikeussaliin, Jerusalemissa tulleet juutalaiset rupesivat esittämään vakavia syytöksiä, joita he kuitenkaan eivät kyenneet todistamaan.

⁸ Paavali torjui syytökset: »En ole millään tavalla rikkonut juutalaisten lakia enkä toiminut temppeleä tai Rooman hallitusta vastaan.»

⁹ Juutalaisia mielistelläkseen Festus ehdotti: »Lähtisitkö Jerusalemiin vastaamaan edessäni näihin syytöksiin?»

¹⁰⁻¹¹ Paavali vastasi: »En. Vaadin pääsyä itsensä keisarin eteen, sillä siihen minulla on oikeus. Tiedät aivan hyvin, että olen syytön. Suostun kyllä kuolemaan, jos olen tehnyt jotakin sellaista, mistä seuraa kuolemanrangaistus. Mutta jos olen syytön, ei sinulla sen enempää kuin muillakaan ole oikeutta antaa noiden miesten tappaa minua. Vetoan keisariin.»

¹² Festus keskusteli neuvonantajien kanssa ja teki päätöksensä: »Hyvä on. Olet vedonnut keisariin ja keisarin eteen myös joudut.»

¹³ Muutaman päivän kuluttua tuli kuningas Agrippa sisarensa* Berniken kanssa tapaamaan Festusta.

* **25:13** Sisältyy ajatukseen.

14 Vierailu kesti monta päivää, ja Festus selosti kuninkaalle Paavalinkin tapauksen: »Felix jätti tänne erään vangin.

15 Kun kävin Jerusalemissa, ylipapit ja muut juutalaisten johtajat esittivät minulle oman näkemyksensä hänestä ja vaativat, että hänet oli tuomittava kuolemaan.

16 Muistutin tietysti heti, että Rooman lain mukaan häntä ei voida tuomita ilman oikeudenkäyntiä. Hänen on saatava puolustautua syyttäjiensä läsnäollessa.

17 Juutalaisten johtomiehet tulivat tänne, ja otin tapauksen heti seuraavana päivänä käsiteltäväksi. Paavali tuotiin oikeuteen.

18 Syytökset eivät kuitenkaan olleet lainkaan sellaisia kuin olin odottanut.

19 Kiista koski heidän uskontoaan ja jotakin Jeesus-nimistä miestä, joka on kuollut mutta jonka Paavali väittää elävän.

20 En tiennyt, miten tällainen riita on ratkaistava ja kysyin Paavalilta, tahtoisiko hän vastata syytöksiin Jerusalemin oikeusistuimessa.

21 Silloin hän vetosi keisariin. Lähetin hänet vankilaan odottamaan kuljetusta keisarin luo.»

22 »Minua kiinnostaisi itse kuulla, mitä se mies puhuu», Agrippa sanoi.

»Huomenna sinulla on siihen tilaisuus», Festus vastasi.

23 Seuraavana päivänä kuningas ja Bernike tulivat loisteliaasti upseerien ja kaupungin johtomiesten saattelemina oikeussaliin. Festus käski tuoda Paavalin ja avasi istunnon:

²⁴ »Kuningas Agrippa, hyvät läsnäolijat. Sekä tämän kaupungin että Jerusalemin juutalaiset vaativat syytetyn kuolemaa.

²⁵ Mielestäni hän ei ole sitä ansainnut. Koska hän vetosi keisariin, minun on lähetettävä hänet Roomaan.

²⁶ En kuitenkaan ymmärrä, mitä kirjoittaa hänestä keisarille. Siksi toin vangin tänne tutkittavaksi. Toivon, että te kaikki, ja varsinkin kuningas Agrippa, voisitte auttaa minua syytöskirjelmän laatimisessa,

²⁷ sillä on järjetöntä lähettää vanki keisarin luo, jos häntä ei syytetä mistään.»

26

Paavali puolustautuu

¹ Agrippa sanoi Paavalille: »No niin, saat puhua.»

Paavali aloitti käsillään elehtien:*

² »Minulle on suuri onni, että saan puolustautua sinun läsnäollessasi, kuningas Agrippa.

³ Sinähän olet juutalaisten lakien ja tapojen erikoistuntija. Toivon, että jaksat sen tähden kuunnella minua kärsivällisesti!

⁴ Kuten juutalaiset hyvin tietävät, sain uskontomme mukaisen kasvatuksen lapsena Tarsossa† ja myöhemmin Jerusalemissa.

⁵ Jos he vain haluavat myöntää, he voivat todistaa, että noudatin ankarana fariseuksena erittäin tarkasti juutalaisten lakia ja tapoja.

* **26:1** Sananmukaisesti: »Paavali ojensi kätensä». † **26:4** Sananmukaisesti: »kansani keskuudessa».

⁶ Syytösten takana on kuitenkin jotain muuta: se, että minä luotan lupaukseen, jonka Jumala antoi esi-isillemme.

⁷ Israelin kaksitoista heimoa odottavat yötä päivää tämän lupauksen toteutumista. Jostakin syystä minua kuitenkin pidetään tämän toivon tähden rikollisena.

⁸ Onko rikollista uskoa ylösousemukseen? Onko teistä mahdotonta uskoa, että Jumala herättää kuolleet?

⁹ Luulin aikaisemmin, että minun pitää taistella kaikin voimin Jeesus Nasaretilaiseen uskovia vastaan‡.

¹⁰ Vangitsin heitä joukoittain ylipappien avulla Jerusalemissa ja äänestin heidän kuolemantuomionsa puolesta.

¹¹ Yritin kiduttamalla saada kristittyjä kiroamaan Kristuksen. Etsin heitä kiihkoissani kaukaa ulkomaiden kaupungeistakin.

¹² Ylipappien valtuuttamana lähdin kerran Damaskoon tällaiselle matkalle.

¹³ Olimme tiellä, kun puolen päivän aikaan minun ja matkatovereideni ympärillä leimahti äkkiä auringonpaistetta kirkkaampi valo.

¹⁴ Kaaduin kaikki maahan, ja kuulin äänen kysyvän hepreaksi: 'Saul, Saul, miksi vainoat minua? Vahingoitat sillä vain itseäsiŠ.'

¹⁵ Kysyin puhujalta: 'Kuka oikein olet?'

Ääni vastasi: 'Olen Jeesus, jota vainoat.'

¹⁶ Nouse seisomaan! Olen ilmestynyt sinulle siksi, että teen sinusta palvelijani ja todistajani.

‡ 26:9 Sananomukaisesti: »nimeä vastaan». § 26:14 Sananomukaisesti: »sinun on vaikea potkia (kyntöhärkää ohjaavaa) pistintä vastaan».

Sinun on kerrottava maailmalle mitä nyt näit ja mitä vielä saat nähdä.

17 Suojelen sinua sekä juutalaisilta että pakanoilta, joiden luokse sinut lähetän.

18 Tehtäväsi on avata heidän silmänsä näkemään totuus: turvautumalla minuun he voivat tulla pimeydestä, saatanan hallinnasta, Jumalan valoon, saada syntinsä anteeksi ja periä ikuisen elämän yhdessä muiden Jumalan lasten kanssa.'

19 Ymmärrät varmasti, kuningas Agrippa, etten voinut olla tottelematta tuota ääntä*.

20 Julistin ensin Damaskossa, sitten Jerusalemissa ja koko Juudeassa – ja myös pakanoille, että kaikkien on luovuttava synneistään ja tultava Jumalan luo. Elämänmuutos näkyisi sitten arkipäivän toiminnassa.

21 Tästä asiasta saamasin temppelissä, kun juutalaiset ottivat minut kiinni ja yrittivät tappaa.

22 Jumala on suojellut minua, niin että olen saanut kulkea puhumassa sekä pienille että suurille. Myös Mooses ja profeetat julistivat samaa sanomaa:

23 Messias joutuu kärsimään, herää ensimmäisenä kuolleista ja on sen tähden uusi valo sekä pakanoille että juutalaisille.»

24 Silloin Festus huusi: »Olet hullu! Uskonto on sekoittanut pääsi!«

25 Mutta Paavali vastasi: »Ei suinkaan, arvoisa maaherra, olen täysin järjissäni ja kaikki, mitä olen puhunut, on totta.

* **26:19** Sananmukaisesti: »taivaallista näkyä«.

²⁶ Kuningas Agrippalle nämä asiat ovat tuttuja, ja siksi puhun rohkeasti. Nämähän eivät ole tapahtuneet missään syrjäkulmilla.

²⁷ Kuningas, uskotko profeettojen kirjoitukseen? Tiedän, että uskot.»

²⁸ Agrippa sanoi: »Vähälläpä luulet tekeväsi minusta kristityn.»

²⁹ Paavali vastasi: »Vähällä tai paljolla: rukoulen Jumalaa, että teistä kaikista tulisi samanlaisia kuin minä – ilman kahleita tietysti!»

³⁰ Kuningas, maaherra, Bernike ja muu yleisö poistuivat salista.

³¹ Keskustellessaan asiasta keskenään he totesivat: »Ei tämä mies ansaitse vankeutta tai kuolemantuomiota.»

³² Agrippa huomautti Festukselle: »Hänet olisi voinut päästää vapaaksi, ellei hän olisi vedonnut keisariin.»

27

Matka Roomaan

¹ Kaikki oli viimein kunnossa Italianmatkaamme varten. Paavali ja muutama muu vanki joutuivat Juliuksen, keisarillisen joukko-osaston päällikön, valvontaan.

² Lähdimme purjehtimaan kreikkalaisella* laivalla, jonka oli tarkoitus pysähtyä useissa Vähän-Aasian satamissa. Mukanamme oli myös kreikkalainen Aristarkus† Tessalonikasta.

³ Pysähdyimme seuraavana päivänä Siidonissa. Julius oli Paavalille hyvin

* **27:2** Sananomukaisesti: »adramittiläisellä». † **27:2** Ks. Ap.t. 19:29; 20:4; Filem. 24.

ystävällinen ja antoi hänen mennä maihin tapaamaan ystäviä ja nauttimaan heidän vieraanvaraisuudestaan.

⁴ Lähdettyämme taas merelle purjehdimme vastatuulen takia Kyproksen pohjoispuolelta saaren ja mantereen välistä.

⁵ Ohitimme Kilikian ja Pamfylian rannikot ja laskimme maihin Lykian Myraan.

⁶ Päällikkömme huomasi siellä aleksandrialaisen laivan, joka oli menossa Italiaan, ja siirryimme siihen.

⁷ Purjehtiminen oli seuraavina päivinä vaivalloista. Pääsimme lopulta Knidoksen kohdalle, mutta koska tuuli oli käynyt todella kovaksi, jatkoimme matkaa Salmonen niemen ohi Kreetan suojiin.

⁸ Etenimme hitaasti sen rannikkoa pitkin ja tulimme Lasaian kaupungin lähellä sijaitsevaan paikkaan, jonka nimi oli Kauniit satamat.

⁹ Jäimme sinne moneksi päiväksi. Sää alkoi käydä pitkille merimatkoille vaaralliseksi, koska oli jo myöhäissyksy[‡]. Paavali huomautti tästä laivan miehistölle.

¹⁰ »Kuulkaa, on varmasti vaarallista jatkaa nyt matkaa. Voimme joutua haaksirikoon, ja meiltä menee sekä laiva että lasti – ehkä vielä henkikin», hän sanoi.

¹¹ Vangeista vastaava upseeri uskoi kuitenkin laivanvarustajaa ja kapteenia enemmän kuin Paavalia.

¹² Koska olimme avosatamassa, jossa talvehtiminen olisi hankalaa, useimmat halusivat

[‡] 27:9 Sananmukaisesti: »paastonaikakin oli jo ohi».

lähteä yrittämään Foiniksiin, erääseen Kreetan satamaan. Se oli avoin vain lounaaseen ja luoteeseen.

¹³ Alkoi juuri sopivasti tuulla etelästä, ja suunnitelman toteuttaminen näytti mahdolliselta. Ankkuri nostettiin, ja lähdettiin purjehtimaan pitkin rannikkoa.

¹⁴⁻¹⁵ Pian ilma yllättäen muuttui, ja laiva joutui rajun koillismyrskyn kouriin. Miehet eivät yri-tyksistään huolimatta pystyneet enää ohjaamaan sitä rannikolle, ja niin olimme tuuliajolla.

¹⁶ Pienen Klauda-nimisen saaren suojissa on-nistuimme töin tuskin kiskomaan turvaan pelas-tusveneeseen, jota olimme siihen asti hinanneet perässämme.

¹⁷ Sen jälkeen laivan ympärille sidottiin köysiä. Merimiehet pelkäsivät, että ajau-tuisimme Afrikan rannikon hiekkasärkille,[§] ja laskivat purjeet. Ajelehdimme tuulessa päämäärättömästi.

¹⁸ Kun merenkäynti yhä yltyi, miehistö heitti seuraavana päivänä lastin yli laidan,

¹⁹ ja kolmantena päivänä heitimme yhteisvoimin kaiken irtaimen mereen.

²⁰ Kauhea myrsky raivosi* vuorokausikau-palla, ja kun meillä ei ollut aavistustakaan, missäpäin olimme, menetimme lopulta kaiken toivon selvitä hengissä.

²¹ Moneen päivään ei ollut syöty mitään. Lop-ulta Paavali kutsui miehistön kokoon ja sanoi:

[§] **27:17** Sananomukaisesti: »Syrttiin». ^{*} **27:20** Sanan-mukaisesti: »ei näkynyt aurinkoa eikä tähtiä».

»Jos olisitte uskoneet minua ja jääneet Kreetaan, olisitte säästyneet tältä vahingolta.

²² Mutta älkää hätäilkö! Kukaan meistä ei huku, vaikka laiva uppoaakin.

²³ Viime yönä Jumalani, jota palvelen, lähetti enkelinsä

²⁴ sanomaan minulle: 'Älä pelkää, Paavali, sinä pääset perille keisarin luo! Jumala on myös kuullut rukouksesi ja pelastaa kaikki matkatoverisi.'

²⁵ Älkää siis ollenkaan pelätkö! Uskon Jumalaa, ja varmasti käy niin kuin hän on sanonut.

²⁶ Mutta aallot heittävät laivan ilmeisesti jonkin saaren rantaan.»

²⁷ Tuli neljästoista yömmä myrskyn kourissa Välimerellä[†]. Puolenyön aikaan merimiehistä alkoi tuntua, että lähestyimme maata.

²⁸ He luotasivat ja totesivat, että syvyys oli neljäkymmentä metriä. Vähän ajan kuluttua se oli vain kolmekymmentä metriä.

²⁹ Laiva siis lähestyi rantaa koko ajan. Merimiehet pelkäsivät kareja ja laskivat perästä neljä ankkuria. Aamun valkenemista odotettiin hartaasti.

³⁰ Muutamat merimiehet aikoivat lähteä laivasta ja irrottavat pelastusveneen laskeakseen muka keulasta ankkureita mereen.

³¹ Paavali sanoi silloin päällikölle ja sotilaille: »Jos yksikin lähtee, kuolette kaikki.»

³² Sotilaat hakkasivat veneen köydet poikki ja päästivät sen menemään.

[†] **27:27** Sananmukaisesti: »Adrianmerellä».

³³ Aamuyöllä Paavali kehotti kaikkia syömään. »Ettehan ole kahteen viikkoon syöneet mitään», hän totesi.

³⁴ »Nyt tarvitsemme voimaa. Hiuskarvakaan ei katoa päästänne.»

³⁵ Sitten hän otti leipäpalasen, kiitti kaikkien nähden Jumalaa ja rupesi syömään.

³⁶ Muillekin tuli äkkiä parempi olo ja he rupesivat syömään.

³⁷ Meitä oli kaikkiaan 276 henkeä.

³⁸ Syönnin jälkeen alusta kevennettiin vielä heittämällä vilja mereen.

Haaksirikko

³⁹ Kun päivä vaikeni, he näkivät oudon rannikon. Siinä oli lahdenpoukama, johon laiva päätettiin yrittää ohjata.

⁴⁰ Ankkurit hakattiin poikki ja jätettiin mereen. Peräsimet irrotettiin, keulapurje nostettiin ja laivaa ohjattiin kohti rantaa.

⁴¹ Mutta laiva joutui vedenalaiselle karikolle ja juuttui keulastaan kiinni. Peräpuoli alkoi hajota aallokossa.

⁴² Sotilaat halusivat tappaa vangit, etteivät he pääsisi uimalla karkuun.

⁴³ Pällikkö halusi säästää Paavalin ja kielsi sotilaita toteuttamasta suunnitelmaansa. Hän käski uimataitoisten hypätä ensin veteen ja lähteä maihin

⁴⁴ ja muiden käyttää apunaan lautoja ja laivankappaleita. Tällä tavoin kaikki pääsivät turvaan.

28

1-2 Saimme pian tietää tullemme Maltaan saarelle. Asukkaat ottivat meidät ystävällisesti vastaan. He sytyttivät rantaan nuotion, sillä ilma oli sateinen ja kylmä.

3 Kun Paavali keräili nuotioon risuja, lämmön esiin houkutteleva kyykäärme pureutui hänen käteensä.

4 Saaren asukkaat mutisivat keskenään: »Tuo on kyllä varmasti murhaaja, kun oikeuden jumalatar ei anna hänen elää, vaikka hän selvisi hengissä haaksirikosta.»

5 Mutta Paavali ravisti käärmeen kädestään nuotioon, eikä hänen käynyt kuinkaan.

6 Ihmiset odottivat, että hän alkaisi turvota tai kaatuisi äkkiä kuolleena maahan. Kun aika kului, eikä mitään tapahtunut, he alkoivatkin pitää Paavalia jumalana.

7 Lähellä rantaa oli saaren merkittävimmän miehen, Publiuksen, maatila. Hän otti meidät luokseen toipumaan ja piti ystävällisesti kolme päivää vierainaan.

8 Publiuksen isä sattui olemaan kovassa kumeessa ja punataudissa. Paavali meni sairaan luo, rukoili hänen puolestaan ja paransi hänet panemalla kätensä hänen päälleen.

9 Tämän jälkeen tulivat saaren muutkin sairaat parannettaviksi.

10 Saimme osaksemme monenlaisia kunnianosoituksia, ja kun lähdimme jatkamaan matkaa, saimme laivaan kaikkea, mitä tarvitsemme.

11 Lähtö tapahtui vasta kolmen kuukauden kuluttua haaksirikosta. Pääsimme saarella talve-

htineeseen aleksandrialaiseen laivaan, nimeltä Castor ja Pollux*.

¹² Ensimmäinen pysähdyspaikkamme oli Syrakusa, jonne jäimme kolmeksi päiväksi.

¹³ Sieltä kiersimme Regiumiin, ja kun seuraavana päivänä alkoi tuulla etelästä, pääsimme vuorokaudessa Puteoliin.

¹⁴ Olimme siellä yhteydessä uskoviin, ja he pyysivät meitä jäämään luokseen viikoksi. Sen jälkeen purjehdimme Roomaan.

¹⁵ Kun Rooman kristityt kuulivat, että olimme tulossa, he lähtivät meitä vastaan Appiuksen torille ja Kolmen majatalon luo†. Heidän tapaamisensa antoi Paavalille uutta rohkeutta, ja hän kiitti Jumalaa.

Paavali Roomassa

¹⁶ Paavali sai Roomassa asua sotilaan vartioimana missä tahtoi.

¹⁷ Kolme päivää tulonsa jälkeen hän kutsui kokoon paikalliset juutalaisten johtajat ja kertoi heille:

»Hyvät veljet. Juutalaiset pidättivät minut Jerusalemissa ja luovuttivat oikeudenkäyntiä varten roomalaisille, vaikka en ollut aiheuttanut kenellekään vahinkoa enkä loukannut perinnäistapojamme.

¹⁸ Roomalaiset järjestivät oikeudenkäynnin ja olisivat vapauttaneet minut, koska en ollut tehnyt kuolemaa ansaitsevaa rikosta.

* **28:11** Castor ja Pollux olivat Zeun kaksoispojat, joita pidettiin merenkulkijoiden suojelusjumalina. † **28:15** Nämä paikat olivat yli kahdenkymmenen kilometrin päässä Roomasta.

19 Minulla ei ole mitään kansaani vastaan, mutta kun juutalaiset vastustivat oikeuden päätöstä, minun oli vedottava keisariin.

20 Pyysin teitä tulemaan nyt tänne, että voisimme tutustua toisiimme. Haluaisin kertoa, miksi olen vangittuna: uskon, että Messias on tullut‡.»

21 Juutalaisten johtajat vastasivat: »Kukaan Juudeasta ei ole kirjoittanut sinusta mitään, eivätkä Jerusalemissa tulleet juutalaiset ole puhuneet sinusta pahaa.

22 Haluaisimme kuitenkin kuulla, mihin oikein uskot, sillä kristittyjähän arvostellaan joka paikassa ankarasti.»

23 Sovittuna ajankohtana Paavalin asunnolle tuli heidän lisäksi monia muitakin. Paavali kertoi heille Jumalan valtakunnasta ja opetti, mitä Mooseksen ja profeettojen kirjoissa oli sanottu Jeesuksesta. Aamulla hän aloitti puheensa ja jatkoi sitä aina iltaan asti.

24 Osa kuuntelijoista uskoi, osa ei.

25 Kiisteltyään keskenään asiasta he lähtivät pois. Paavali totesi: »Pyhä Henki oli oikeassa sanoessaan Jesajan välityksellä:

26 'Sano juutalaisille: Te kuulette ja näette, mutta ette ymmärrä,

27 sillä sydämenne ovat kovettuneet, korvanne eivät kuule ja silmänne ovat pimeät, koska ette

‡ **28:20** Sananmukaisesti: »Israelin toivon tähden». Paavali saattaa viitata tässä kuten muulloinkin puolustautuessaan siihen, että hän uskoo kuolleiden ylösnousemukseen. § **28:21** Sisältyy ajatukseen.

halua käsittää, mistä on kysymys, ettekä tulla minun parannettavakseni.»*

²⁸⁻²⁹ Muistakaa, että Jumala haluaa myös pakanoiden pelastuvan, ja he kyllä uskovat kun kerron heille Jeesuksesta.»†

³⁰ Paavali asui omassa vuokra-asunnossaan‡ kaksi vuotta ja otti mielellään vastaan vieraita.

³¹ Hän kertoi heille rohkeasti Jumalan valtakunnasta ja Jeesuksesta, eikä kukaan yrittänyt estää häntä.

* **28:27** Jes. 6:9,10. † **28:28-29** Joissakin vanhoissa käsikirjoituksissa on lisäys: »Kun Paavali oli tämän puhunut, juutalaiset lähtivät väitellen kovasti keskenään». ‡ **28:30** Tai: »omalla kustannuksellaan».

Biblica® Avoin Elävä uutinen: Uusi testamentti vapaasti kerrottuna
The New Testament in Finnish: Biblica® Avoin Elävä uutinen: Uusi testamentti vapaasti kerrottuna

copyright © 1976 Biblica, Inc.

Language: Suomi (Finnish)

Contributor: Biblica, Inc.

Biblica® Avoin Elävä uutinen: Uusi testamentti vapaasti kerrottuna™
© 1976 by Biblica, Inc.

Biblica® Open Finnish Living News New Testament™

Copyright © 1976 by Biblica, Inc.

“Biblica” on Biblica, Inc:n Yhdysvaltojen Patenti- ja rekisterivirastossa rekisteröimä tavaramerkki. Tavaramerkin käyttö on luvanvaraista.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

Creative Commons License

Tämä teos on saavutettavissa Creative Commons Nimeä-JaaSamoin Kansainvälinen-lisenssin (CC BY-SA) mukaisesti. Tarkastele lisenssiä osoitteessa <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> tai lähetä postia osoitteeseen Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® on Biblica, Inc:n rekisteröimä tavaramerkki, jonka käyttö edellyttää Biblica, Inc:n kirjallista lupaa. CC BY-SA -lisenssin ehtojen mukaisesti tämän teoksen saa kopioida ja jakaa muokkaamattomana sikäli kuin Biblica®-tavaramerkin loukkaamattomuus säilyy. Jos tästä teoksesta luodaan muokattu versio, kopio tai käännös eli johdannaisteos, Biblica®-tavaramerkki on poistettava näkyvistä. Johdannaisteoksessa on ilmoitettava tehdyt muutokset, ja alkuperäisteokseen on viitattava seuraavasti: “Biblica, Inc:n julkaisema alkuperäisteos on avoimesti saavutettavissa osoitteissa www.biblica.com ja open.bible.”

Copyright-ilmoituksen on oltava näkyvissä nimiö- tai copyright-lehdellä seuraavasti:

Biblica® Avoin Elävä uutinen: Uusi testamentti vapaasti kerrottuna™
© 1976 by Biblica, Inc.

Biblica® Open Finnish Living News New Testament™

Copyright © 1976 by Biblica, Inc.

“Biblica” on Biblica, Inc:n Yhdysvaltojen Patenti- ja rekisterivirastossa rekisteröimä tavaramerkki. Tavaramerkin käyttö on luvanvaraista.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

Johdannasteoksen on oltava saavutettavissa samalla lisensillä (CC BY-SA).

Teoksesta laaditusta käännöksestä voidaan niin haluttaessa ilmoittaa Biblica, Inc:lle osoitteessa <https://open.bible/contact-us>.

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® is a trademark registered by Biblica, Inc., and use of the Biblica® trademark requires the written permission of Biblica, Inc. Under the terms of the CC BY-SA license, you may copy and redistribute this unmodified work as long as you keep the Biblica® trademark intact. If you modify a copy or translate this work, thereby creating a derivative work, you must remove the Biblica® trademark. On the derivative work, you must indicate what changes you have made and attribute the work as follows: “The original work by Biblica, Inc. is available for free at www.biblica.com and open.bible.”

Notice of copyright must appear on the title or copyright page of the work as follows:

Biblica® Avoin Elävä uutinen: Uusi testamentti vapaasti kerrottuna™

© 1976 by Biblica, Inc.

Biblica® Open Finnish Living News New Testament™

Copyright © 1976 by Biblica, Inc.

“Biblica” on Biblica, Inc:n Yhdysvaltojen Patentti- ja rekisterivirastossa rekisteröimä tavaramerkki. Tavaramerkin käyttö on luvanvaraista.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

You must also make your derivative work available under the same license (CC BY-SA).

If you would like to notify Biblica, Inc. regarding your translation of this work, please contact us at <https://open.bible/contact-us>.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2023-04-08

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 24 Jan 2025 from source files dated 9 Apr 2023

8f5d171b-f483-57b6-a44d-1bcebc5055ec